

NOORTE ELU



NR. 2

1927



„Kristuse ja koguduse eest“ E. Usklikkude Noorte (uskude- vaheline) C. E. Liit.

Juhataja: Peeter Sink — Tallinna, Villardi tn. 7—1
Laekahoidja: J. Reinvaldt — Tallinna, Lõode tn. 12—1
„Noorte Elu“ — toimet. aadr.: Tallinna, Iisraeli tn. 12—6
„ „ — talituse „ „ Villardi tn. 7—1
„ „ — kirjad „ „ Postkast nr. 284.

„NOORTE ELU“ maksab aastas:

lihtpaberil postiga	130 mk.	postita	120 mk.
heal „ „	200 „	„	190 „
Välismaale lihtpaberil	180 „	heal paberil	250 „

Kuhu poole?

P. S.

Seistes jõe kaldal ja vaadeldes vee ruttu tuleb tahtmata küsimus: kuhu poole ruttab vesi? Ja kui jõgi võiks rääkida, siis vastaks — merre. Kogu meie elu on ruttamine, edasipüüdmine millegi poole. Kuhu poole aga ruttame meie? Missugust teed käime?

See on väga tähtis teed käies teada, kuhu see tee meid välja viib. Kui raudteevagunisse astuks inimene ja kaasreisijad küsiks: kuhu teie sõidate ja see mees vastaks — ei tea — siis arvaksid teised teda naljahambaks ehk jälle rumalaks. Iga üks peab teadma, kuhu ta läheb. Nii on ka meie elus.

Missugused on need teed, mida mööda inimesed ja terve inimkond ruttab? Piibel annab meile vastuse: on olemas kaks teed, vastolulised täiesti üksteisele — õnnistustee ja hukatustee, kitsas ja lai tee. Miks nimetatakse neid nii? Seepärast, et nad kumbki viivad, esimene igavesse ellu, teine — igavesse hukatusse. Kallid sõbrad! Elu on kahesugune teinepool hauda igaveses ajas. Tähtis on, — kus viibid Sa igaveses ajas? Oled Sa iialgi selle peale mõelnud?

Igaveses elus tehakse lahutus — Matt. 25:32, 46; ühed paremale, teised pahemale käele. Kummal seisame kord? Vastust leiame kergesti: Kui oleme õnnistusteed käinud, lõpeb see ka igaveses elus, aga kui oleme hukatuse laia tee peal, siis viib see meid igavesse hukatusse.

Kumba teed käid sina, sõber?

Paljud ütlevad: No, ma usun ka Jumalat ega ole sugugi usuvastane, aga täiesti ennast ära anda Jumalale, ma ka ei taha — see on liiga raske. Need on kuldse kesktee käijad, inimesed, kes seltsivad Jumala rahvaga ja ka maailma lõbudest tahavad heameelega osa võtta. Midagi rumalamat ei ole, kui käia kuldset keskteed, sest seda ei olegi. Piibel tunneb igatahes kaht teed ainult — kitsas tee ehk jälle lai tee. Kolmandat ei ole. Kui keegi veel läbi kitsa värava pole läinud ja kitsale teele astunud, siis on ta veel laial s. o. hukatusteel ja ruttab ka igavesse hukatuse poole. Liig hädaohtlik on edasi minna seda teed. Pööra ümber ja mine sisse kitsast väravast, on Issanda hüüd. Mis on kitsas värav? See on ümberpöörmine ja uuestisündimine. Jeesus ütleb: Tõesti, tõesti, Mina ütlen sulle, kui keegi ei sünni ülalt, ei või tema mitte jumalariiki näha, Joh. 3:3. See on jumalariigi piir ja õnnistustee algus. Selleks vaja oma pattudega tulla Jeesuse juurde, neid temale üles tunnistada, ja ennast palves ja usus Talle ära anda igaveseks ajaks. Oled sa seda juba teinud? Kui mitte, alga täna õnnistusteed käima. Ära lükka enam edasi seda sammu, sest homme võib hilja olla! Surm võib vahele tulla ja siis on kõik võimalused lõppenud elu parandada.

Noorte Elu nr. 3 ilmub Egiptuse numbrina. Kirjutused ja artiklid on suuremalt jaolt Egiptusega seotud. Muude seas on ka mõnda huvitavat „Suurest püramiidist“. Number sisaldab rohkesti pilte.

Kaanepilt on Vene kunstniku Polenovi töö järele „Kristus ja patune naine“.

NOORTE ELU

EESTI USKLIKKUDE NOORTE CE LIIDU AJAKIRI

Nr. 2

Seitsmes aastakäik

1927

Anna mulle juua.

Joh. 4. järele.

Alaloolise kaewu juures, mille efiija Jakob on ehitanud, istub õpetaja puhkama. Wäsinud oli ta ihu pika kõrwe-tee rändamisest, aga waim oli tegew. Igatsus, mis temas leegitses kadunuud otsida, ei raugenud ihu wäsimuse. Ta oli waimus näinud, kuidas tuhanded wäsinud reifijad kibedas janus seda kaewu tarwitunud, jahutades end ihulikult, kuid tõsihem janu, mis hõõgus neil hinges, ei kustunud selle kaewu juures kunagi enne. Niisuguseid potas Issand praegu. Ja näe, sealt tuleb üks naine ämbriga, warsti on wesi sügawusest üles wõetud. Seal ta kuuleb, kuidas keegi paluwalt küsib: „Anna mulle juua.“ Janutaja on Issand Kristus, kes nõnda tähendusriikka ja otsekohese küsimusega naisele läheneb. Tal oli janu teda õndsaks teha. Jeesusel on janu kõigi inimeste järele, olgu need head wõi pahad, suuremad wõi vähemad patused. Kõiki on ta kalli hinnaga lunastanud tuues ohwriks oma wõrratu armastuse, wäsimata teenistuse hädaliste awitamiseks, ja pealegi oma ihu terwena, werd, oma hinge ja elu Kolgata ristil sinu, minu ja terve inimkonna päästmiseks ja õnnistuseks. Suur oli tõesti ta janu, millest surmaheitluses terve ilma wastu hüüdis risti peal nõrkedes. Oled sa seda hüüdu — neid sõnu tähele pannud? Jeesus tundis ka sinu päästmiseks janu. Keegi teine sinu hinge lunastada ei wõi. Ei ole ka kellelgi nii suurt armastust sinu wastu kui Jeesusel. Terwe maailma kuld, kallistiwid ja warandused ei maha meie patueffituste heakstegemiseks. Hukka lähed iga hing, kes Kristusest kui oma ainast Päästjast ei hooli. Ütski ei kosta suurel kohtupäewal sinu eest, kui sa Kristust oma eestkohtjaks ei ole soowinud. Mis wastad sa Jeesusele, kes paludes su päästmise järele janutab? „Sina oled Juuda mees, aga mina olen Samaaria naine.“ Selle wastuse sai Issand naiselt oma palwe peale. Ewangelium ja Piibel on wana juutide ajalugu, mis praegusaja kultuuriinimesele enam midagi pakkuda ei jõua. Mii ütlewad ja mõtlewad paljud, ehk sinagi? Kõige selle juures oled siiski ristiinimene nimepidi. Käid jumalateenistusel wane- maist päritud kombe järele, ja kui surmatund tuleb — pärast surma loodad ehk õndsakski saada. Just samasugune oli Samaaria naine.

Issand teadis seda wäga hästi. Teadis, et nii-

sugune kombeteenistus õnnistuseks midagi ei aita. Seda sama teab Issand ka sinust ja weel rohkemgi. Nimelt teab ta, et sa oled patune sama kui see naine. „Kutsu oma mees ja tule siia,“ ütles ta naisele. Mii- sama ütleb ta kõigile weel tänagi. Too itmsiks kõik, mis Jumal teab: sinu abielu, sinu teod, sõnad ja mõtted. Ous need Jumala ees õiged? Kõhkuma paneb elu, kus palju inimesi kolebas patumõllus nagu hukku- was laewas magawad. Samaaria naisel on palju wendi-õdesid, kes samasugust elu maitsewad weel täna- päew. Kuid Jeesus kutsub ka neid, Tal pole head meelt nende hukatusest. Ta tahab neid tuua esmalt patutundmisele, pärast õnnistustundmisele. Kui sa teaksid Jumala andi! Oh et tunneksid teda, kes sinuga räägib! Kui inimesed tänapäew teaksid Jumala andi — ei nad siis jookseks kaduwate asjade järele oma kallist aega wiites. Tunneksid nad jumalajõna igawest wäärtust — ei nad siis waewaks end inimeste wale- targutuste kallal ega roojastaks oma kallist hinge lu- gedes kõikfugu halba kirjandust ja weriseid romaane. Kui meie noorsugu tunneks Kristust ta iluduses, puhtuses, armastuses ja sõpruses — siis ei leiduks neist ühtainustki kõrtsides, teatrites, kinodes ega tantsu- pidudel. Teaksid sa, sõber, kui wäga sa Jeesust wajak elus ja surmas. Tema wõib sind päästa patuwõl- gadest ja wõimusest. Wõib kõik jälle heaks teha, mida sa omas elus oled pahasti teinud. Jeesus armastab, ta ootab ja otsib sind. Tema wõib sulle elawat wett anda, wett, mis kustutab sinu hinge piinawa janu. Sõna, mis ta sinu õnnistuseks on rääkinud — on waim ja elu; usud sa seda ja armastad teda, siis on sul elu — igawene (Joh. 6 : 47, 63). Palju inimesi ei tahatski nii uskmeta olla, et hukka lähewad, aga Jeesuse juurde ei julge nad tulla. — Kurb lugu, et inimene pattu tehes ei häbene, aga oma Õnnistegijat häbeneb ja hoiab eemale. Jumalajõna ütleb, et ka argade koht on tulejärwes (Jlm. 21 : 8). Mii lihtne ja armas on Issanda juurde tulla, ja siiski jääb see hulkadele arusaamatuks, kes ei taha aru saada. Niisugustel jääb õnnistus ja elu wesi kättesaamatuks, kuigi see furd neil üsna ligi ja saadaw oli. Mõned loodawad eluwett pärast surma armust saada, aga see on wale lootus, sest rikkale mehele ei saadetud tema ärda palwe peale tilkagi keele jahutusets, kui põrgu

leekide kuumusel hirmjasti janu kannatas. See lugu tahab meile öelda, et Jumal on tõsine. Ta pakub armu, kui armuaeg on. Kuid pärast furma ootab kohus neid, kes armu olid põlanud. Aga täna on armupäew, millal ja wõid tulla selle juurde, kes ütleb: kui sa oleksid palunud — oleks tema sulle elawat wett annud. Kas on siin midagi nõutud, mis sul wõimatu täita? Paluda — kui tarwilik see on. Aga fiiski jääb

nii paljudele tõsijelt tegemata. Paluda andeksandmist oma ehituste kohta sellest, kes wõib seda anda. Paluda elu-uendust, usku, lootust ja armastust Jumala wastu. Paluda taewaselt Isalt Püha Waimu, kes aitab meid uues elus elada pühituses, tões ja tema sõnakulmises. Kes palub, see saab. Kel janu on, see tulgu, ja kes tahab, see wõtku eluwett ilma, Jlm. 22:17.

Rutta, tule enne, kui on hilja!

Joh. P.

Maara jaam.

Kiirrong peatus jaamas. Konduktor nimetas waljusti jaama nime ja awas ukse. Keegi noormees, kel näis olevat õige kiire, astus wagunist välja. Ta raske reijutasku lipstas tal käest. Kui ta kiiret liigutust tehes teda püüdis finni pidada, libises ta jalga jäänud astmelauale. Ta kukkus seljaga wastu wagunit ja peaga wastu raudtulpa. Müüd lamas ta maas ega liigutunud enam. Ta ei olnud surmud, waid minestuses. Warsti toimetati ta wõdrastemajja. Kutsuti arst. Ta tegi tahtlase näo: pea haaw ei õnutunud kardetawana, küll aga kukkumine selja peale.

Haige tuli jälle meelemärgusele ja wõis kõnelda ja wastata. Müüd töötas telegraaf. Warsti olid waned kohal, ka pruut oma emaga: oli ta ju praegu wiibinud reisul pulma. Omaste kohkunud näod, wae-waga tagasihoidud pijarad, arsti tõsine ilme, ta enese suur nõrkus ütlesid talle, et ta on raskesti wigastatud. Mii oligi. „Selgrooüdi põrutus, wähe lootust!“ ütles arst. — Müüd oli kannatust waja pikil kuul ja nädalail, mil ta terwis ei läinud pahemaks ega saanud ka paremaks. Aga kust wõtta kannatust? Ta ema oli talle rawitsejaks ühe diakonissiõde kaasabil. Oh kui pikkamisi wenis aeg edasi! Jkka süngemaks läks haige seisuford. Ta mõtted wiibisid hiljuti alustatud äri juures, ilusal reijul, mida tahtis ette wõtta oma noore abikaasa seltsis, kujutas ette omale kallist sisseseadet, mis pidi teda kodu üllatama, kõiksugu lõbusid ja rõõmusid, mida oli lootnud. Müüd lamas ta maas, kuna paranemislõutus jäi päew-päewalt wiletsamaks; kas ta pidi juba nii noorelt surema. Meeleheitlikud kaebed ja needed woolasid ta suust. Kes wõis teda lojutada?

Enam rahulikel hetkil lastis ta enesele lugeda ette ajalehte ehk midagi muud. Ühel õhtul küsis diakonissiõde, kas ta tohiks talle midagi pühakirjast ette lugeda. Ta näis olevat üllatatud; nagu irwitaw müe lendas tal üle näo, aga fiiski ütles ta lühidalt: „Minugi poolest!“ Seal luges õde 2. Moos. 15: 23—26, kuidas Jisraeli lapsed tulid Maara wiha wee juurde ja selle üle nurisesid, kuidas aga ka wiha wesi magustati ühe puu läbi, mis Jumal juhatas neile.

„Miks lugesite otse seda kirjakohta, õde Anna?“ küsis haige. — „Ma arwan see pasib teile, sest olete jõudnud müüd ka Maarasse.“ „Jah tõesti,“ ütles haige, sellele jaamale pasib nimeks Maara s. o. „kibedus“. „Kui aga siin ka kaswaks Jumala puu, mis magustaks wiha wett!“ — „Puu kaswab siin, isand H.“ tõendas diakonissiõde kindlasti, ja haige waitides kõne-

les ta edasi Jeesusest Kristusest, Jumala Pojast, kes meie eest rippus ristipuul Kolgata mäel ja kandis me patud. Haige kuulas wagusi pealt. „Kas teile on wastumeelt, et kõnelen sellest?“ küsis õde. „Ei!“ ütles ta kiiresti.

Ta kuulas muidugi poole kõrwaga. Ta mõtted wiibisid mujal. Selliseid sõnu, selliseid salme oli ta ennem kuulnud. Oli aeg, mil ta istus oma wanaema woodi ääres, kes pidi aastate kaupa maas lamama. See oli alati nõnda kõnelnud ja ifka nii rõõmus ja kannatlik olnud.

Jkka pidi ta talle ette lugema ja mõningat salmi nii tihti, et oli sunnitud ütlemata: „Aga wanaema, see on juba meil peas!“ Tema aga ütles: „Pea see meele, see lähed sulle kord tarwis!“

Jah, aeg oligi tulnud, mil ta tarwitas neid sõnu. Küll pani süda wastu, küll rääkis mõistus teisiti, küll punnis ta sissenus wastu meeleparandusele ja meendumusele, et raske löök, mis ta maie õnne on purustanud, Jumalalt oli saadetud hingepäästmiseks. Aga elaw jumalajõna wõitis. Ta leidis rahu usus Jeesusse. Ta austas Teda müüd kannatuses. Mõõbusid talw ja fewad. Juba hakkas suwi sügisele ruumi andma. Seal hüüdis haige ühel hommikul tafakefi: „Õde Anna, õde Anna!“ Ustaw rawitsejanna ruttas sinna. „Ma mõtlen, et olen küllalt juba wiibinud Maara jaamas,“ ütles ta waitfelt muiates, „tahafin warsti edasi minna!“ Diakonissiõde sai aru, et ta himustas fiit lahtuda ja Kristusega olla. Ta küsis: „Pea ma ema üles äratama?“ Haige nikutas peaga. Ema tuli kähku. Telegraafiti ka omakseile, aga need tulid liig hilja. Wisarjilmil jutustas ema neile: „Ta lastis omale weel kord ette lugeda Maara lugu ja kui need sõnad olid loetud: „Ja Jehoowa näitas talle ühe puu, ja ta heitis selle sinna wette, ja wesi sai magusaks,“ ütles ta aamen ja läks igawesse ausse, taewasele kodumaale.“

Noor lugeja, mis ütled ja selle lühitese loo kohta? Kas ta ei näita sulle, et Jumalal on rahumõtted inimese kohta, kuigi nad esmalt teisiti näiwad olevat? Jah Jumala teedel, kui tõsised ja waljud nad ka mõnikord ei ole, on eesmärgiks meie õnnistus. Ta wõtub wahel inimese kõrwale ta tegewuse juurest, et wõiks ta wälja tõmmata häwitusaugust ja teda walgustada eluwalgusega.

Sakja keelest Joh. Sarow.

Miks hukkuvad inimesed?

P. Sinf.

Mõtlemine inimene küsib, otsib lahendust. Lahendust vajab ka küsimus: Miks hukkuvad inimesed? Paljud hiitavad mööda sellest, aimates, et nende seisukord õige pole. See on lahenduse viletsam viis — ei, meie peame täielikule rahuldusele jõudma oma hinge igaviku küsimuses.

Looduses maksavad kindlad seadused, millele kõik peavad alistuma. Üks neist on kadumus. Meie peame surema. Kõik rändame seda rada — teed hauale. Igas inimeses elab tume aimus — minagi pean surema.

Kas on surmaga kõik lõppenud? On see küsimus kahtlemata iga inimese südames tõusnud seistes omaste ehk teistegi surijate surmavoodi juures või hauakaldal. Paljud tahaksid uskuda, et kõik surmaga on lõppenud, kuigi sageli sisemine hääl teist räägib. Selleks on põhjust — jumalatu elu elades pole neil lootust õndsaks saamiseks. Hukatust ei tahaks ka mingil tingimisel enda osana näha — ja nii loodavad nad sellest sel viisil üle saada, kui ütlevad, et surmaga kõik on lõppenud. „Inimestele on seatud üksikord surra ja pärast seda kohus,“ ütleb jumalajõnna — Heebr. 9:27. Kuigi lihalik ihu kõduneb, elab vaim edasi. Iuba spiritism peaks kahtlejaid inimesi weenma hauataguse elu olemasolust.

Mis sugune on elu pärast surma? Jumalajõnna walgusel näeme, et see kahesugune on — igaweses õndsuses ja igaweses hukatuses — Matt. 25:46. Siin maal kaswawad weel umbrohi ja niiju segamini walmides lõikuseks. Seal tehakse lahutus. Siin on arenemiswõimalused nii hästi kurjuses kui jumalikus elus — seal pärime seda, mida wäärime.

Mis sugune on igawene hukatus?

Kõigepealt on ta liig hirmus selleks, et kerge-meelselt selle üle naljatada, nagu seda paljud teewad. Piibel räägib sellest kui tulejärmest — Jlm. 20:15. See on kõige hirmuama seltskonna paik, kuhu kuuluvad: arad, uskumatud, hirmsad, tapjad, hoorajad, nõiad, wõõrajumalateenrid ja kõik walelikud — Jlm. 21:8. Tahad sa sinna sattuda? Peale selle on ta igawene — lõputa. On küll inimesi, kes kõikide pääsmist õpetawad ja et isegi saatana lõpuks kahetseb ja õndsaks saab. Kuid see on jumalajõnna-wastane õpetus. Teised ütlevad jälle (adwentistid), et inimesed, kes hukka on mõistetud, ainult teatud aeg need



G. Doré pildi järel.

Ararati mägedel

piinasid kannatawad pärast surma ja siis ära põlewad, häwinewad ja sellega mitte igawest hukatust olemas ei ole. Ka see on piibliwastane õpetus. Jeesus ise ütleb mitu korda: „Kus nende uss ei sure ja tuli ei kusta“ — Mark. 9:44, 46, 48. Me saame aru, et kui ühe poole õndsuse kohta igawene kui lõputa tähendab, siis maksab see ka teise hukatuse poole kohta. Jah, sõbrad, see on igawene hukatus, mitte päew ehk kaks, waid igawesti lahutatud Jumalast lootusetu olekus. Mis sunnib siis Jumalat seda tegema inimesega? Ja nüüd waatamegi Piibli walgel neid põhjusi. —

Miks hukkuvad inimesed?

Peapõhjuseks on see, et inimesed Jumalast pakutud Päästjat vastu ei taha wõtta. Kellelgi ei pruugiks hukka minna. Jumal ei taha seda. Nii selgesti on see jumalajõnna wõeldud: „Ja ei taha mitte, et mõned peawad hukka minema, waid et kõik peawad meeleparandamise kätte saama“ — 2. Peetr. 3:9 ja „Kes tahab, et kõik inimesed peawad

õndsaks saama ja tõetundmisele tulema," — 1. Tim. 2:4. Õndsaks saamiseks, päästmiseks on Jumal annud oma ainusündinud Poja Õnnistegijaks patustele. „Aga nii mitu, kui Teda vastu võtsid, neile andis Tema meelevalda jumalalapsiks saada, kes Tema nimesse usuvad.“ Joh. 1:12. Selleks, et hukatuselt pääseda ja õndsaks saada, pole patusel muud waja, kui Issanda Jeesuse, kui oma Päästja vastu mõtta, awitaja Päästja kae, mis wälja on sirutatud. Kuid siin leiame, et inimesed külmalt Ta ära tõukawad ja vastu ei wõta. — Ja tema tuli omastesse ja omak- sed ei wõtnud teda mitte vastu. Joh. 1:11. Mii pole siis see mitte Jumala süü, waid inimene on ise süüdi oma hukkumises, et ta pakutud päästmist vastu ei wõta. Ja pole mitte Jumal wali, karm ja ülekohtune, waid inimene ise on ülekohtune, karm ja halastamata oma hinge vastu, et ta ifka fangekaelseks jääb. Mis teed sina Jeesusega? Oled sa juba Teda oma Päästjaks vastu wõtnud?

Teine põhjus on uskmatuus. Inimesed hukku- wad seepärast, et nad ei usu. Mitte see, et nad mi- dagi ei usu, waid see, et nad Jumala ainusündinud Poja nimesse ei usu. „Kes Temasse usub, teda ei mõisteta hukka, aga kes ei usu, juba see on hukka mõistetud, sest tema ei ole uskunud Ju- mala ainusündinud Poja nimesse“ — Joh. 3:18. Paljud ütlewad: eks see ole ükskõik, mis inimene usub, kui ta seda aga kohtlaselt usub. Ei ole. Mitmed usu- wad Jumalat, kuid ei usu Jeesust Jumala ainusündi- nud Pojana. Jeesus ütleb aga, et hukka mõistetakse neid, kes **Temasse** pole uskunud ja ümberpöördukt. Usud sa Jeesusse, kui oma Õnnistegijas ja Pääst- jasse?

Uskmatuse lõpp on hirmus. Prantsuse mõteteada- lane Voltaire oli pea kogu oma eluaeg pilgates wõi- delnud Jumala ja Tema Sõna vastu ja sellega ifegi üleilmliku kuulsuse saawutanud. Oma kuulsuse kõrgus- tipul jäi ta äkirselt raskesti haigeks ja arstid ütlesid, et ta peab surema. Ahastus täitis nüüd selle mehe hinge, tundes lähenevat surmaga Jumala kohut ja hu- katust. Surma ees warisefid kofku inimlikud õpetused, milledes oli salanud Jumalat ja igawest aega. Ta palub arsti, et need ta elu pikendaksid, et ta weel wõiks lepitatud saada Jumalaga, kuid arstid ei saa aidata. Kutjutakse waimulikud, ka need ei suuda enam aidata. Sõbrad tulewad teda waatama, ta saadab nad wälja wõldeks: „Teie olete mind aidanud hukatusse minna!“ Ja nii sureb ta hingepiinades ja hirmsais ahastustes. Haigerawitseja põgenes ta juurest tõotades, et ta iialgi ei taha enam ühe jumalalalgaja surmawoodi juures olla. Mii läks see mees vastu hukatuswõle. Kui hirmus!

Kolmas põhjus on patuarmastamine: „Aga see on hukkamõistmine, et Walgus on tulnud maailma, ja inimesed armastafid pimedust enam kui Walgust, sest nende teod olid kurjad.“ Joh. 3:19. Ja teises kohas ütleb Õnnistegija: „Ja teie surete oma pattu- desse,“ Joh. 8:21, ning — „Igaüks, kes pattu teeb, see on patu sulane. Aga sulane ei jää mitte igawesti majasse; poeg jääb igawesti.“ Joh. 8:34, 35. Patu- armastamine hoidis Jeesuse päewil inimesi finni, et

nad endid ära ei annud Jumalale ja nii on ka nüüd. Patt ja üleastumine tegi seda, et efimesed in- mesed needmise all wälja aeti paradüüfist ja seesama patt saadab ka inimesi igawesti hukka. Seal ei aita siis enam, et inimene ütleb ennast Jumalat ja Õnnistegi- jat uskuwat. See on kurjawaimude usf. Need, kes ka usuwad ja ifegi warisewad, kuid ei tee mitte Jumala tahtmist. Jak. 2:19, 20. On inimesi, kes on finni teatud salapattudes ja armastawad neid. See keelab neid Jumala juurde tulemast. Nad on kui kottas, kes oli wõetud finni ja et ta ära ei lendaks, siis seoti talle nõör jalga. Sagedasti tegi ta lennufatseid, aga pael hoidis teda finni. Misfugune patupael seob sind? „Kui nüüd Poeg teid wabaks teeb, siis olete dieti wa- bad,“ Joh. 8:36. Lase Jeesust see kõis läbi lõigata, muidu wiib patt sind hukka.

Reljas põhjus on maailma armastamine. Rahte forraga armastada ei saa ja seepärast heidawad paljud noored endid petliku maailma rüppe ning ar- mastawad teda. Maailm pakub ju palju: lõbustusi, pidusi, raha j. n. e. Kuid jumalafõna ütleb: Ja maailm läheb hukka ja tema himu; aga kes Jumala tahtmise järele teeb, see jääb igawesti — 1. Joh. 2:17. Maailm läheb hukka ühes nendega, kes teda armasta- wed, seft maailmafõprus on waen Jumala vastu. „Kes nüüd tahab maailma sõber olla, see saab Jumala waenlaseks.“ Jak. 4:4. Kui sinagi weel maailma armastad, tema himusid ja lõbustusi, siis oled weel Jumala waenlane. Ei aita see, kui ütlesidki, et ar- mastad Jumalat. See on waid enese pettus. Pi- bel käfid meid maailmalt lahkuda ja mitte wõõras iftes uskumata rahwaga wedada — 2. Kor. 6:14—18. Jäta kõik lõbustused, mida seni oled armastanud ja mis sind on Jumalalt eemal hoidnud. Wõõra selg maailmale ja anna end Issandale, et mitte hukkuda. Ära hakka enam kauplema nagu paljud küsides: „Kas siis see ka patt on? Kas siis teatrisse ja pidudele ei tohi enam minna? Mis patt siis tantsimine on? Minult ilmsüütu lõbustus jne.“ Sarnane kauplemine jätabki ukse taha.

Mõjuw põhjus hukkumiseks on paljude juures ar- gus. Paljud annaksid endid heameelega Issandale, aga kardawad, mis nüüd teised selle kohta ütlewad. Nad naerawad ju mind siis wälja. Nad häbenewad olla tõsijed kristlased ja Jeesuse järelkäijad. Rahju! Jumalafõnas on öeldud: „Kes Minust ja Minu sõ- nadeft on häbenenud sellesinase abielurikkaja ja patufe soo ees, selleft tahab ka inimese Poeg häbeneda, kui Tema tuleb oma Issa aus pühade inglitega.“ Mark. 8:38. Kristust häbeneda tähendab — hukkuda. Weel on ju- malafõnas nimistu neift, kes hukkuwad, ja see on järgmine: „Aga argade ja uskumatute ja hirmsate, ja tapjate, ja hooajate, ja nõidade, ja wõõrajumala- teenrite ja kõigi walelikkude oja peab tule ja wäawliga põlewas järwes olema, see on teine surm.“ Jlm. 21:8. Kes on eesotjas kui kõige tähtsamad? **Arad!** Kui hir- mus lihifa argufe pärast, et ei julge ennaft Issandale ära anda ja Teda tunnistada, hukkuda. Oled ehk sinagi arguses finni? Palu Jumalalt julgust ja murra läbi.

Kõige rohkem inimesi läheb hukka kinglasti eda- jil ükka mise tagajärjel. Kui Jumala Waim ini-

mehe südames tööd on alanud ja viimast pöörmisele tahab wiia, siis ütlevad paljud: „See on veel liig wara!“ Ja saatan sofistab kõrvu: „Oled alles noor — võid veel palju elus maitsta ja läbi elada. Võib seijawad veel ees ja kui sa nüüd ennast annad Jssandale, siis pead kõigest sellest ilma jääma. Sa võid seda üks teine kord teha, kui ju wanemaks saad.“ Paljud lasewadki endid saatanast petta ja lükkawad pöörmise edasi paremale aegadele. Kuid mis on selle tagajärg? — Sagevasti ukse taha jäämine. Jssand peab ütleva: „Minge ära, Ma ei tunne teid!“ Luuk. 13: 25. Usjata koputad siis, kui armuüks on finni pandud.

Kord oli keegi jutlustaja mures seepärast, miks hinged tema koguduses ei pööra. Ta nägi siis und. Ta oli pörgus, kus parajasti suurt koosolekut peeti. Arutusel oli küsimus, kuidas kõige paremini hingi huffa saata. Üks saatanast ütles: „Ma lähen ja ütlen — „Jumalat ei ole!“ Teine lausub: „Ma ütlen inimestele: „Piibel pole tõde.“ Kolmas: „Ütlen, et Jeesus ei ole Jumala Poeg.“ Neljas lubas öelda: ei ole waja pöördada. Seal astus lõpuks üks tark kurat ette ja ütles: „Sõbrad! Ma tean midagi paremat. Lähme ja ütleme inimestele: kõik on õige: Jumal on tõesti olemas, Piibel ka tõde jne., isegi pöörma peab, aga ärge seda täna veel tehke, teie võite üks teine kord, kas wõi homme, seda niisama hästi teha!“ Ja selle saatana otjus wõeti rõõmuhoiustamisega vastu. Nii töötab saatan inimeste juures, kes tahawad pöördada ikka sofistades: Mitte täna veel. Homme on parem aeg! Keegi tütarlaps, kes lõbusat ilmaelut oli elanud,

tuli jumalafõna läbi patutundmisele. Ta teadis, et see elu teda huffa wiib ja seepärast pöörma peab. Kord omas toas ütjinda olles manitseb jällegi P. Waim: Pööra täna. Anna end Jssandale! Kuid tütarlaps ei raatfi maailma elust nii pea lahti võelda ja otustab: „2 aasta pärast!“ ning kirjutab otstufe päewaraamatusse.

Kuid jüda läheb selle juures raskets ja Püha Waim ikka manitseb: Täna! Ta teeb siis uue otstufe: kahe kuu pärast! Kuid ikka ei anna jüda rahu ja ikka noomib Waim just nüüd ära anda. Võpuks kirjutab ta oma päewaraamatusse: kahe nädala pärast ja jääb selle juurde, kuigi jüda rahutu ja raske on. Mis jündis? Enne kui nimetatud aeg jõudis, kanti tütarlaps, pärast seda kui ta omas toas äkitfelt ära oli furnud, kalmukinka alla. Ja nii pidi ta päästmatult huffuma, seepärast et ei hoolinud Püha Waimu manitsemisest ja ümberpöörmise edasi lükkas. Kindlasti on ka Püha Waim sinu südamele saanud rääkida, kui neid ridu lugesid. Seepärast palun Sind jüdamest. — Ära wiiwita oma pöörmisega, waid: „Täna, kui ja Tema häält kuuled, siis ära tee oma jüdant mitte kõwaks.“ Heebr. 4: 7.

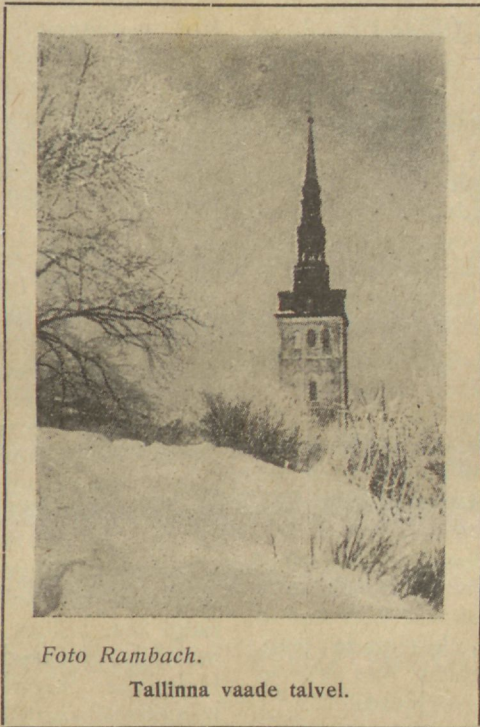


Foto Rambach.

Tallinna vaade talvel.

On olemas igawene hukatus, mis on hirmus ja igawesti ksetew. Ja huffa lähewad inimesed: et nad Päästjat Jeesust wastu ei taha wõtta, usinatud on, patu- ja maailmaarmastajad, need, kes wabandawad, omaõiguse peale loodawad, andeksandmata meelt ja tunnistamata patte hoiawad, arad ja edasi lükkajad. Kus i a a d j a o l e m a i g a w e s e s a j a s? Otustäa veel täna ja lasse end Jssandast päästa!

Loobuge ööst!

Artur Tiideman.

„Aga üks inimene oli variseride seast, Nikodeemus nimi, Juuda rahva kuningas. Seesinane tuli Jeesuse juurde öösel.“
Joh. 3: 1—2.

Kes on see, kes pimedail Jeruusalemma tänavail hiilib vargsel sammul? — See Juuda rahva lugupeetum mees!

Pilkased olid Pühalinna kivised tänavad. Ei ainustki valguskiirt, sest südaöö oli, ja majus puhkasid inimesed. Vist mustad pilved katsid sädelevad tähedki tumedal taevafoonil. — Nikodeemus meeleldi otsis pimedaimat aega minekuks... Tühjad on, inimestest kitsad tänavad. Läheb vaid

üks mees. Läheb vargselt, kui taotleks ta mingit eriskummalist roimateost.

Kuhu hiilib Juuda rahva ülema tume kogu kottipimedal ööl? — Läheb teed põlatud mehe poole, — Jeesuse juurde.

Nii otsitakse ikka. Kobatakse sajanguid pilkases öös, öös, kus lohsievad sünged varjud, ning haigutavad mustad hauad. Otsitakse tänapäev pimedaimat ööd, et saavutada valgust; — tullakse Jeesuse juurde ööl.

Paljud ootavad vanadust. — „Veel on lilled päewad, veel on kevadaeg. Las möödub noorus,

siis aega küllalt . . .“ nii ütleb enamik noori. — Ootavad külma eluõhtut, ööd. Veereb allapoole elupäike, muutub videvaks, siis minna ehk julgem, kadunud ehk kõik lootused muud.

Teised ootavad raskusi. — „Aega küll paluda, kui tulnud rasked ajad ja otsas tervis.“ — Nad ootavad pilvi pakse, mis katavad siravad tähed elufoonil.

Tõsi ju on. Usk näib pealiskaudsel vaatlusel tõesti nii vähepakkuvana meile, noorile, kes me elust otsime kirkaid tähiseid, — midagi suurt ja ilusat . . . Jeesus oma verise okaskrooniga näib nii põlatuna ja vähe suutvana.

Ent imelik. — Ometi nood elu kirkad tähised ning „kõrged“ aated ei rahulda meie sügavat hinge. Nood jätvad külmaks ega paku meile, mida lootsime. Meie surematu hing otsib midagi sügavamat, midagi, mis igavesti kustutaks põletava janu. Ta otsib teed Jumala juurde, olgugi enese teadmata, sest on osa temast. Seal, ainult seal vaikivad kaebed, lõpevad valud.

Vähe, liig vähe on neid õnnelikke, kes vastu rahvamasside leidsid tee . . . Ei ole ükski rahuldunud elus, kui pole tulnud selle imeliku mehe juurde, kelle juurde tuli Nikodeemus pilkasel ööl. Ei rahuldu, kallid noored, meiegi, kui pole tulnud teed tolele elu sügavale allikale, kes ütles: „Mina olen eluvesi, kes minust joob, ei januta iial enam.“ Meie ei leia sihti, kui pole nõtkutanud endi põlvi, et juua sellest, ja kustutada janu. Võime elus palju nautida, saavutada, önn ikka ei naerata. — Puudub tõeline ilu — Jeesus.

Mis oli see, — mis ligi kakstuhat aastat tagasi sundis Nikodeemust, seda suurt haritlast, minema teed Jeesuse juurde? Paljud jätsid oma elukutsed. Hakates tema jüngriks, seirasid teda, kuhu ta ka ei ilmunud. Mis oli see, — mis sajangute kestel sundis tuhandeid ja taas tuhandeid ohverdama usu eest. Inimesed surid lauldes tuliriitadel. Noored sõdurid ei loobunud usust, kui neil rebiti ära üksikuid kehaosi ning kõrvetati sütel. Nõrgad naisterahvad läksid kartmatult areenile, kus mõirgasid nälginud lövid, ega tulnud kuuldavale ainultki karjatust, kui neid kiskusid lõhki tiigrite hambad. Mis on see, — mille sunnil tänapäev paljud rikkad ohverdavad endi varanduse võttes vastu Jeesuse? Mitmed teadusmehed, professorid, doktorid arvavad pühkmeks kogu endi teaduse, peavad kadunuks vaevalist õppimisaega, hakates tööle Issanda viinamäel. Paljud üliõpilased loobuvad ühiseist löbustustest, madalaist naudinguid, ja elavad Jeesusele. See on usk Jeesusse, mis miljoneile annab midagi, mida nad elust, temata, mitte ei leidnud.

See on inimese sisemine uuestisünd, kui ta hindab ümber kõik senised väärtused igaviku valgusel, millest aga ei suuda aru saada meie aprioorne mõistus. „Ära pane imeks, et ma sulle olen öelnud: Teie peate uuesti sündima. Tuul puhub, kuhu ta tahab, ja sina kuuled tema häält. Aga sina ei tea mitte, kust ta tuleb ja kuhu ta

läheb.“ ütles Jeesus Nikodeemusele. Nii on see, kui me oleme tulnud piibliusule võttes vastu Jeesuse. Tõesti nagu puhuks vaikne tuul läbi me hinge ja me ei tea, kust tuleb ta ja kuhu läheb. Teame vaid ühte, oleme saanud rahu ja kindluse, mis puudus seni. Seda olen läbi elanud mina ning miljonid ja miljonid peale minu.

Imelik küll mõelda — aga nii on see. Usu läbi saavutame, mida asjata otsime seni. Küll püüavad maailma suured kasvatusteadlased inimesi kasvatada korralikuks ja intelligentseks; ent siiski suurtest jõupingutustest hoolimata — tagajärjeta. Kuulus pedagoog Foerster ütleb oma populaarseks saanud „Elujuhises“, et inimese iseloomu võib puhtana säilitada vaid usundi abil. Usu läbi omandame kõige pealt kindla ilmavaate, kindla suuna endi elus, mis puudub tänapäeva nooril täiesti. Noorur usuta on kui laev kompassita, kirgede ajada, tujude tõugata. Usk annab rahu meile rahuuile, õnne meile õnnetuile. Ja mis tähtsaim — saavutavad igavese elu meie surematud hinged.

Mida kaotame usu läbi? — Oma rahutuse; oma kurbuse — saame rõõmsaks, oma vana virila „mina“ kõigi tema pahedega. Kaotame endi orjuse — langevad põlised patuahelad. Ning me oleme vabad, olenematud madalusest.

Meie elu Temata on nagu muinasjutt, millest võtame osa kõige oma valuga ja kõige oma tundelikkusega. Selle sisu meie aga ei aima ega iialgi tea, milline ootab meid lõpp, ja kus ta meid varitseb. Ootamatul hetkel langeme kuristikku. Heledaim, värvikas minut vahetub ootamatult, traagiliselt saatusliku luupainajaga.

Noored, kallid! Kas pole teie aru saanud, et meie kehad on dissonantsis meie lillõrnade hingedega? Hing igatseb midagi ilusat, keha aga ühes mõistusega sõtkub jalgega seda. Meie kehad on vanglad.

Pole teed unistusest unistuseni. Keerleme ja otsime. Keerleme ega leia. Põleme ja kustume. Ja uuesti keerleme. Oleme taas nagu lained. Tahame saavutusi. Halame ja nuriseme. Armastame ja nutame.

Ja meie elu suur koledus seisabki selles, et oleme rasked ja kohmakad, — kui võiksime olla kerged ja õhkõrnad, — ütleb kuulus kirjanik Maeterlinck. Meie tallame lilli, mida ei näe. Vaidleme isegi nende olemasolu vastu. Sosistame rumalalt, kui mängib muusika. Oleme askelduses enesega, kui meil ees ilusa nähtuse rõõm. Armastame enese ilu, ja surume teda teisissegi. Lepime heameelega jämedamaga, väärituimaga. Ent hiljem häabume enese loodud lämmatavas palavuses. Meie ei taha peenendada omi hingi ega avardada mõistust.

Ühendage endi noored hinged iluga! Muutub naudinguks valu. Ning meie pisarad on kui hommikused kastetilgad kuldseil lillikarikail. Ilus on olla noor, kui hinges on kevad. —

Noorus Jeesuses on igavene noorus. See on noorus, mis ei kao punapalgeiga. On üks liik

noori, keda veel tänapäev hüütakse igaveseks, elujõuliseks nooruseks. Ent milline vale. — Man-netu ning jõuetu elamiseks on ta. — „Noorus ei tule iial tagasi . . .“ — laulab ta melanhoolset laulu. See on lein nooruse kadumise pärast, kui ollakse veel selle alul; see on kaeve keset suurimat elulootust; südantlõhestav nutt keset ilusaimat kevadet, mil pakatavad pungad puil, õitsevad aroomilised lilled ning kostab hümn elule . . .

Miks kaebate, nutate, et kunagi pole näinud tõsist kevadevalgust? Avage kord endi hinge-aknad! — Ja hoovab valgus. Laske kord paista valgus hinge närtsinud lilledele! Miks keelad teda? Miks? . . . Las tungida päikese soojus su kahva-tunud hingepalgele. — Siis vast tunned tõsist noorust.

Miks tahad otsida tõde, kui möödab ilus noo-rus, ja sind seiravad mustad varjud, ning loodest kerkivad tumedad pilved? Miks ootate vanadust, kallid noored? Teie näete, kuis pettununa sei-savad vanad. Lõppedes elutee, haihtusid kõik nende kujutelmid, — õhkpaleed. Purunes õnn nende käte vahel. Kaotasid sellegi, mille oman-danud kodus. — Elus puhusid külmemad tuuled. Teerajadel mässasid hullemad marud. — Nad külmasid eluteel. Nad kahetsesid endi elu, kuid hilja oli. Lahkusid õnnelikena elust vaid need, kes läksid teed üle Kolgata.

Tuli Juuda rahva ülem, olgugi pimedal ööl, —

ent ta tuli. Ei võinud rahu leida mujalt. Ei või meiegi leida enne . . . Kuid miks tulla ööl pi-medal, kui võimalus tulla helges valguses? Miks kardate? . . . Miks otsite ööd? . . . Raske on leida sihti pimedal ööl . . . Kurb ning sünge on tulek, kui närtsinud lilled teel. Ränk ning vaevaline on kõik kondiseil kätel kepi najal.

Ilma Jeesuseta oleme need, kes lähevad ee-male päikesest. Liigume eneste mustades varjudes, ja ise püüame luua valgust. Oo — ilusad on raketid mustas öös. Meeliülendav on ilutulede mäng. Ning üllatab meid virmaliste imelik vehk-lemine kaugel Põhja foonil.

Ent. — Külmaks jäävad need värviküllased tuled. — Endiselt hävitab jääne õhk elu . . .

Agaa need, kes tüüriivad päikese poole, valgus-tatakse päikese soojadest kiirtest. — Päikese eest pages must öö. Sulab külm jää. — Ning tärkab kõikjal elu . . .

Oo — astuge välja, kallid, pilkasest ööst, as-tuge vastu päikesele. — Selleks vaja vaid üks pööre. Tehke see enne, kui möödub üürrike aeg. Oleme kaduvuslapsed ega tea, mil saabub külm viik, — ja löikab meid . . .

Ära lase mööduda juhust. Avatud on allikad, mille otsinguil oled näinud nii palju vaeva. Kadunud võimalused on asjad, mis iial ei kordu.

Tulge usule! — See on ainuke tee õnnele! . . .

Kolgatal — risti valgusel.

Petri järele S. Kappet.

Lmika 23: 33—46.

Dmapärafel keelel kõneleb rist Kolgatal. Nii palju, väga palju on tal inimesi öelda. Aga vähefjed kuulatawad seda häält, ja veel vähem on mõistjad.

Miks ripub Jeesus seal? Miks anti Talle rist? Kas lõpeb Kolgatal kõik? — „Paljud pärast ja enne Jeesust on nii surnud. Unustatud on nad. Ka seegi sündmus ununeb. Meile on Ta surm määr-tufetu“ — nii mõtlewad paljud.

— Kuid rist Kolgatal kõneleb, kõneleb waljusti. Sest seal rippus sülitu elawa Jumala Poeg. Ja sellel surmal on tähtsus. Rist Kolgatal peab inim-foo ajalukku hüüdma: Tule, waata, kuule!

Palju jääks meile mõistmatuks ristita. Risti valgus küünib minewikku, paradisi väravateni — ja edasi tulevikku, uue Jeruusalemmani.

Jumal risti valgusel.

On üldiselt tuntud tõstasi, et inimesed, nii palju kui nad veel Jumalasse usuvad, endale Jumala oma ettekujutuse järele ehitavad. Nad ei mõtle en-dale Jumala sellisena, kuis Ta tõepoolest on, vaid kuis nad ise on. Enamus inimestest unistavad mingisugusest „armsast Jumalast“ — wanast väsinud wanaisakefjest, kes ainult armastab, nii kurja kui head, ta annab juba kõik andeks ütlematagi.

Kolgata rist avab meile aga tõsise Jumala palge. Siit ruttamad kiired üles Jumala aujärjeni ja alla põrgusügavustesse — kogu inimfoo ajalugu on neist haaratud. Ja rist Kolgatal kõneleb:

1. Jumala absoluutsest pühadusest patu vastu.

Kolgata rist on püha Jumala kohus ilmale täis pattu. Püha, püha, püha on Isand, kõlab läbi ilma. Kuid wagemamalt ja läbilõikavamalt kõlab see Kolgatal. Sest sinna kogus Jumala wiha raske pilw ja pühaduse walgud tabawad kõik üht ohwrit, kes kannatab seal sinu ja terve inimfoo eest. Paljud arwawad, et Jumal on $\frac{1}{10}$ püha, $\frac{9}{10}$ armastus, ja ta annab nii kergesti, nii iseenesest juba oma suurest armastusest kõik patud andeks. Kuid Ju-mal on $\frac{10}{10}$ püha ja õige ja $\frac{10}{10}$ armastus. Ta ei wõi kohtuta, karistufeta andeks anda, unustada pattu, see haawab Ta pühadust. Wäikefse mõrdluse annab siin Rooma senaator, kes oma pojad surma mõistis, sest et nad riigi seadusest üle astusid. Iana oleks ta poegadele heameelega kõik andeks annud, senaatorina pidi ta neid surma mõistma. Nii nõuab Jumala õiglus, pühadus, — kohut, surma patule. — Ja Jeesus astus ristile wabatahtlikult. „Iisa, karista mind, ma tahan kanda, et need, kes minu tööd usuvad, pääseksid.“

2. Kõneleb rist Kolgatal Jumla palamastustest vastu.

Kui Jumal ka mitte mõeldud „armas Jumal“ pole — Piibel ei tea sellest midagi — siis on Ta ometi armastuse Jumal. Seda selgitab rist. Igaüks, kes ristita uskuda tahab: Jumal armastab mind, on segane, nõdrameelne. See usk pole ju millelegi rajatud. Looduses ja loomises ilmutab küll Jumala vägewus ja tarkus ja mõnigi asi lasseb aimata Jumala armastust, aga ilm ja elu on nii täis wiletsust ja hädaid, ja see rõõwib inimestelt usu Jumala armastuse. Usume — et Jumal mind armastab seletamatult, teenimatult — ei wõi keegi jõuda, kes Kolgatal ja Kolgata ohwrit ei tunne. Sellest wõib küll kõnelda, aga see on pettus, Jumala tõstse kohtumõistmise filmapilgul wõi surmafilmade ees wariseb kokku usk selline. Mida enam ennast tundma õpime, seda vähem suudame uskuda, et Jumal meid armastab.

Ainult rist Kolgatal kõneleb: sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et Ta oma ainusündinud Poja on annud — annud kannatustes, surmaluudesse, suremise hõlme. Armastust wõime mõõta ainult ohwri suuruselt. Dns suuremat ohwrit? Ta andis oma Poja.

Inimene risti walgul.

Nii wähe kui me teame, kes Jumal on, teame ka, kes inimene on. Jumalat ei tunne meie, kuid iseennast samuti mitte. Kui ainult risti walgel Jumalat äieti näeme, siis wõime ka öelda, et ainult risti walgul me inimest wõime äieti näha.

Frommel ütles kunagi: Sellele, kellele oma süda enam saladus pole, pole ka rist Kolgatal enam saladuseks. See on tõsi, kuid makjab ka ümberpöördukt: Kellele rist Kolgatal enam saladus pole, pole ka oma hing enam saladuseks. Kes tahab teada, miks rist Kolgatal seisab, see õppigu ennast tundma. Kuid ainult Kolgatal wõib see sündida, siin ainult tungib walgumalgus inimeluse sügawustesse.

Omapärane tõsiasi, et kõik, kes Jeesusega tema kannatusajal kokku puutuvad, kui nõiakepi puudutatakse. Nad on loetavad kõigile oma hingede poolest. Nähti asju, mis muidu warjati. Inimesed unustasid näitlemise. Masid langesid ja inetu tõde oli kõigile näha.

Inimene on aga nii täna kui eile ikka sama. Ükski haridus ei suuda muuta inimlikku südant; ükski tehniline edusamm ei too südamemuudatust. Moodsa eurooplase süda sarnaneb täiesti wana baabüloonsel omale. Rombid wõiwad muutuda, aga mitte inimsüdamed. Ja tõeks jääb nüüdki, mis Jeesus ütles: südamest tõusewad kurjad mõtted. Kui nii on, siis oleme esitatud risti all; nii kuis tegutsesid inimesed, kes Jeesust suremas nägid ristil, nii tegutsesime meiega. Risti all õpime tundma end.

1. Waatleme Pilatust.

Kui on olemas üldse põhilause: Tee õigust ja ära kardada kedagi, siis pidi see Pilatusel olema. Sest ta oli Rooma õigluse esindaja. Rooma õiglus on ilma-

kuulus ja tänapäewgi veel mõõduandew. Selle Rooma õigluse järele pidi oldama iga inimese wastu õiglane.

Kuis esineb aga Rooma õigluse esindaja Jeesuse wastu? Kõik teawad, et Pilatus Jeesuse surma mõistis, ehk küll surmasüüd Ta juurest ei leitud. Süütu, süütu heliseb Jeesuse elust, kuid siiski tehti surmotsus.

Seega konstateerime üht: Jeesuse wastu ei saa keegi õiglane olla. Kõik inimlik õiglus wariseb siin kokku. Jeesuse peab hukka mõistma wõi muidu peab iseenda hukka mõistma. Pilatus peab Jeesuse ristile andma, et ennast päästa.

Nii on nüüdki. Pea selgub, et Pilatus ennem Jeesuse ohwerdab kui enda. Ka täna juhtub nii, kui pilatused Jeesust kohtawad. Jeesusele — rist, endale kroon. Do pilatused, teil on kuri süda. Nii sinulgi.

2. Waatleme inimeste gruppi, mis seisab Jeesuse risti all.

Need on ülempreestrid, preestrid ja kirjatundjad; inimesed, kes elawad pühades kuubedes. Mis teewad nad risti all? — Siin käriseb nende magaduse mask ja ilmub hundisüda, hundimeel ja hundiwaim. Laimusõnu saadetakse Ristilrippujale. Seal ripub hing piinades — paljudest haawust niriseb werd, aga preestrite südamel pole kaastunnet. Irwitades pilkawad nad.

Siin, risti all, selgub, et inimsüda pole waga — kui see näibki nii. Kes usub veel inimlikku wadadusse, see mingu Kolgatal, siin käriseb wadaduskuub ja ilmub kuri süda. Laskem käriseda ja alandugem sõnule: Inimese mõtlemissed on kurjad. Oleme sündimisest wihalapsed. Siis näeme omi südamelid ja hüüame: loo mulle uus, puhas süda, mu Jumal! —

3. Waatleme rahwast.

Rahwas, kelle haigeid parandas Jeesus, kelle kurbi Ta troostis, karjus: poo risti, poo risti! Inimsüda wihkab Jeesust. Kes tahaks waikida, kui riidatakse; kes — õnnistada, kui wannutakse! Kes waltiks okaskrooni, kui saadawal on aukroon?

Jeesus armastas ja walis risti — inimene wihkab ja põgeneb ristilt.

Inimesele wõid pakkuda kõiki uskust, nad wõtawad wastu igasuguseid lollust, teosoofiat, antroposoofiat j. m., ikka leidub uskujaid. Paku neile risti, siis lööwad sulle näkku. Sest süda saab awalikuks. Kõik usud on katted; neid käristab sõnum Ristilöödukt. Sellest wiha. Ühke inimsüda tahab ise ennast päästa, mitte Päästjasse, Jeesusse, uskuda.

Tahad ja inimest tunda, siis ajeta ta risti alla. Kui usub ta endasse ja oma headusse, siis wihkab ta risti. Tunneb ta enda ära, siis tärkab tas armastus risti ja Ristilöödu wastu. Ta näeb end hukka mõistetud, kuid ristil, Jeesuse läbi päästetud.

Inimene risti walgul on langenud, jõuetu, Jumalata, furnud üleastumistes ja pattudes. Elab oma liha ja mõistuse käsul (Ew. 2), kõlbmata taewale, kuid küps kohtule ja põrgule.

Süü ja patt risti walgul.

Kes on tunnud ära risti all iseenda, see näeb oma pattu, oma süüd — siis tõuseb põlema hinge küsimus: kuis wabanen! Mida selgemini end näeme, seda raskemalt rõhub patt, seda põlewamaks muutub küsimus. Miks ei tehta kõik, et wabaneda neist piinadest! Hindu lasseb endast üle sõita ebajumalawankreid, wõi annab end sõõdaks krokodillidele Gangesse jões. Muhameedlane teeb pikki rännakuid — ja muud. Kuid wõlg jääb tajumata, patt lepitamata. Ja küsimus põleb . . . Do ainult üks vastus: Kolgata rist. Seal kaob koorem ja waikib igawesti südame-tunnistuse kaebaw hää . . . Sest Jeesus kannab patud. Suurim sõna inimsoo ajaloo on: Waata, see on Jumala Tall, kes maailma patud kannab (Joh. 1:29). Minu patud lasuwad Temal (Jes. 53:6). Siis — olen ma ju waba! Nii ütleb rist. Ta on meie patud üles ristile kannud (1. Peetr. 2:24). Niipea kui hing seda haarab, lähneb walgeks kõik. Nüüd teab hing — mu patud on makstud. Jumal ei nõua neid minult. Ta nõudis neid Jeesuselt. See walgus jääb seisma kõigis elukui surmatormides. See täidab hinge rahuga, mis kannab läbi surmaski — igawesse kodusse.

Elu risti walgul.

Kes on pannud maha patud Kolgatal, on armu saanud. Kuid sest on wähe. Me peame wabaks saama, wabaks „patutegemisest“!

Jeesus on inimsoo esindaja — Pea. Kes teemasse usub, ühineb Temaga. Kolgatal ei sure mitte patt, waid patune (Room. 6:11). Jeesusega sureme patule — seda saladust peame mõistma ja uskuma ja sellel pinnal saame wabaks. Wõit on meie. Waenlane on löödud igawesti.

Surm risti walgul.

Suremine on tõsine akt. Seepärast on inimesed pea kõik piinatud teatud surmahirmust. See võib muutuda üksikute juures suureks agooniaks. Kas

on päästmist sellest? Kindlasti. Rööwel wabanes taft kui heitnud pilgu Jeesusele: wabanes süüst, aga ka surmahirmust. Ta pilk nii tume, muutub säravaks. Ta waatab üles, edasi — ta teab mind ootab kodu, mitte kohus. Puuritud Jeesuse käsi wõttis kõik piinama, andis puuduma.

Jstus ühes laafaretis wõde raske haige mehe woodi ees. Ta luges haige haige huult: „Õde, kas

„Teie ei tohi kõnelda“ — oli vastus. „Õde, ma ei karda surma, ootan, olen wõitnud ta.“ — „Mitte filosoferida, wõi ma lahkun.“ Õde tõusis ja sammus akna juurde. Aga noormees hüüdis talle järele: „Palun, õde, istuge minu juurde, ma tahaksin teile midagi jutustada.“ Õde aimas, et ei rahustu teist haige, ta tegi nii.

Ja haige jutustas:

Olin sõja eel noormees sarnane paljudele teistele, elasin ükskõiksest päewast päewa ja mõtlesin, et olen elu kui ka surma wõitja.

Seal nägin ühel ööl hirmsa unenäo. Olin ainuke waataja suures teatris. Näitelawa oli heledasti walgustatud. Lawale hõljus imelik naine lauldes ehitud rohelistega kewadest. Tema järele ilmus terwerida neide sarnaseid kõik lauldes. Nad tõusid kingule lauldes. Äkki — surmawaikus. Rohutaw kisa, ja weeris lawale mingi tomp. Astusin juurde, lükkasin kõrmale rohelisted kewadokjad ja — mu ees lamas tapetud Siinhaine, laulja. Aga juba weeris kehi üksteise järele, kõik kä-

gistatud. Ma pugefin hirmust aetuna pingi alla. Seal astus hiigelsuur luukere lawale — irwtas rahwa poole ja hüüdis: Mina olen wõitnud elu.

Ma ärkasin. Kuid õudus surma eest ei lahkunud . . . Tuli 1914. a. august. Läksin sõtta, lahingusse. Ei olnud ma arglik, kuid rinnus pesitfes surmahirm.

Oli pärast palamat lahingupäewa. Suurtükid waikisid. Jstusin oma meestega läbilastud heinaküünlis. Seal kostab läbi õhukeste seinte mehe



— — — ?

paluw hää. Niiasfin, keegi valmistub wiimsele teekonnale. Mul tungis pifari filmi. Läksin wälja, et warijata oma liigutust.

Lamas meres mees. Ta palus. Kummardusfin ta kohale ja küsifin: „Wend, kas wöin sind aidata?“ Lõi filmad lahti, pilk täis sära, rahu, ütles: „Juba olen aidatud.“ Ei wöinud teisiti, panin pea ta rinnale ja küsifin: „Anna andeks, wend, et segan sinu suremist, aita mind!“ Ja ta surewale hingele, kui lõpetasfin, ütles surija: „Sa oled aidatud. — Jeesus. — Wõta mu — taskust — testament! Loe! Jeesus. Jeesus, Sinu olen ma...“ ta tegi wiimse hingetõmbe.

Õde, ma wõtsin testamendi, ma lugesin, ma leidfin Jeesuse. Ma ei karda surma — ta on wõidetud! Seda wõib ainult rist. Siin lähed surmaõõ

walgeks ja hauapimedus selgub. Sing hüüab: Ma igatsen siit lahkuda ja Jeesusega olla.

Surmahirm on taim, mis ialgi risti all ei kaswa. Kes tahab rõõmus elada ja rõõmsalt surra, see mingu risti juurde. Siin saawutati wõit, siin — on pääsmine — au Tallele!

Kuid rist Kolgatal on ka piirik. Jeesus lahutab inimkonna kaheks . . .

Üks rõõwleist pööris Jeesuse poole — päästeti. Teine pööris ära — hukkus. Siin läksid nende teed lahku. Nii on nüüdki. Rist lahutab — lahutab mehe naisest — wanemad lastest — wenna õest — sõbra sõbrast. Ühed pääsewad risti läbi igawesje õndsusje, teised taganewad ristilt igawesje õösje. Kuhu lähed fina?

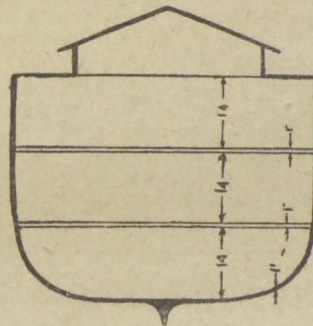
Noa laev — Moosese luulejutt?

Suviõhtul merekaldal seistes, mil taewas päikese loojangu walus põleb, silmame mõnda tumedat kogu, mis pikkamisi musta silueta edasi liigub — üks ole see laev. Tas pole midagi iseäralikku, sest oleme harjunud teda nägema, meie ei pööragi sellele suurt tähelepanu, enam kõidab õhtutaewas imeliku värvimänguga ja õhtuwaikus. Ilmameredel liikuvad kümned tuhanded laevad huvitavad samuti meid vähe, ainult mõne suurema ilmumisel oleme üllatatud tema tüsedusest ja vägevusest.

Peatudes maailma vanema laewa juures, millest Piibel jutustab, täitub ehk pea mõtteiga, on see võimalik olnud? Ja leidub küllalt ka neid, kes ütlevad — Moosese luulejutt.

Võtaksime vaevaks hetkeks selle imeliku laewa juures peatuda lubades Moosesele sellest meile jutustada: . . . „Tee enesele üks laev koovripuust, kambritega pead sa laewa tegema; ja seest- ja välispidi pead sa teda pigiga tõrvama. Ja sedawiisi pead sa seda te-

gema: kolmsada küünart olgu laewa pikkus, viiskümmend tema laius ja kolmkümmend küünart tema kõrgus. Akna pead sa laewale tegema ja selle



Noa laewa arvatav läbilõige.

valmistama üks küünar ülalt ja laewa ukse panema tema külge; sina pead temale tegema alumise, teise ja kolmanda lae. 1. Moos. 6: 14—17.

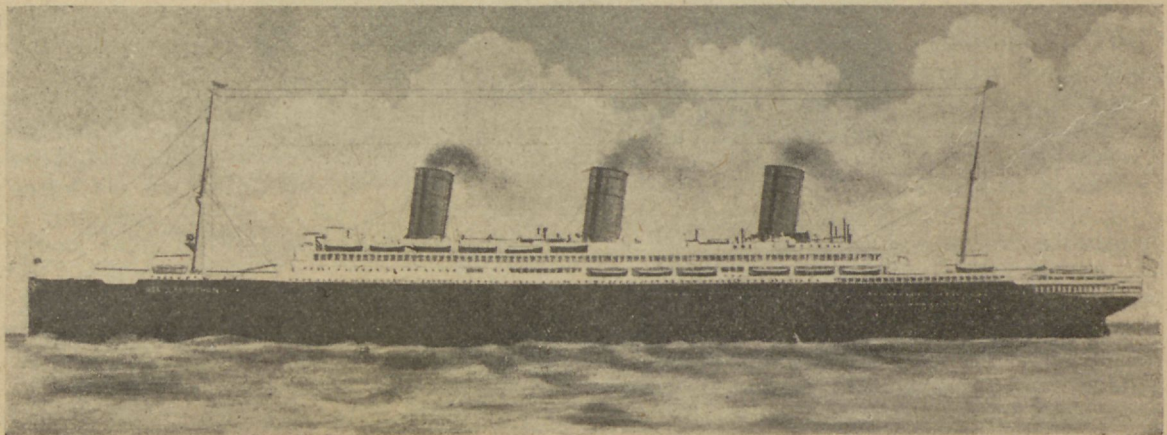
Otse sel aastal, kui Noa kuussada aastat vanaks sai, teise kuu seitsmeteistkümnendal päeval, otse selsamal päeval lõhkesid kõik suure sügavuse allikad ja taewa luugid tehti lahti. Ja sadu sai maa peale 40 päewa ja 40 ööd. Otse selsamal päeval läks Noa ja Noa pojad Semm, Hamm Jaavet ja Noa naine ja kolm tema poegade naist nendega laewa.

Nemad ja kõiksugu elajaid oma soo järele, ja kõiksugu lojuseid oma soo järele ja kõiksugu roomajaid, mis maa peal roomavad, oma soo järele ja kõiksugu linde oma soo järele, kõiksugu linnukesi, kõiksugu, mis tiibadega on.

Ja nemad tulid Noa juurde laewa kahekesi kõigest lihast, kus eluwait sees oli. Ja kui nemad sisse läksid, siis tulid isane ja emane kõigest lihast, nõnda kui Jumal teda oli käskinud ja Jehoova pani (ukse) takka kinni.

1. Moos. 7: 11—17.

Moosese kirjelduse järele saame teada mõõdud, jaotuse ja need, kes pidid aset võtma selles suures ehituses.



Hiigelskurik „Leviathan“.

Ehitatud 1913. aastal. Pikkus 950 jalga, laius 100 jalga, kandejõud 58.000 tonni. Noa laev sellega võrreldes on natuke rohkem kui pool „Leviathani“ pikkust.

Küünra pikkus heebrea mõtudes loetakse, mõõt küünarnukist sõrmeotsani, seega umbes 50 sm. Täpsema mõõdu suhtes on armastatud 495 mm ja 446 mm juurde jäänud. Püüdes keskpäraselt võtta, nimelt heebrea mõõde, moodsaiks mõtudeks arvutades, saaksime: jalgades 450 j. pikkus; 75 j. laius; 45 j. sügavus; meetreis 150 m pikkus; 25 m laius; 15 m sügavus.

Laeval oli kolm korda, millede kõrgust 14 jalaga võiksime mõõta. Korrutades 450 × 75 saame 33.750 ruutjalga, mis ühe korra pinna suurus oleks; kogu laeva kasutatava pindalana annab see 101.250 ruutjalga. Äärmiselt tagasihoidliku arvutuse järele saaks Noa laev peale võtta umbes 40.000 tonni ehk 2.400.000 puuda. Moodus reisuauarik „Mauretania“ võtab peale ainult 30.969 tonni.

Teadlane dr. Alfred Russel Wallace oma „Loomade geograafilises jaotuses“ ütleb, et maakeral on üldse 1.700 liiki imetajaid; 10.087 liiki linde, 987 liiki roomajaid ja umbes 100.000 liiki putukaid. Kõigist neist pidi Noa võtma vähemalt ühe paari.

Siin tõuseb küsimus, kuidas mahutsid need kõik ära?

Aurikud, mis on määratud looma-veoks, arvavad ühe karilooma kohta harilikult 20 ruutjalga ruumi.

Siinjuures peame meie meeles pidama, et loomariigi üksikute liikmete suurus on väga mitmesugune. Dr. Wallace peab kõikide loomade, kui terviku

keskmiseks suuruseks hariliku kassi suurust. Kui nüüd seda arvesse võtame, võiksime järgnevalt arvutada.

Noa laeva esimene, kõige alumine kord, mis oli 33.750 ruutjalga, jäägu suuremaile loomadele, kusjuures 200 puhast looma juurde paneme, arvates nüüd eeltoodu põhjal iga ühe kohta 9 ruutjalga pinda. Osa pinda peame kambrite vaheseinte ja laeva kuju pärast maha arvama. Nende peade kohal jääks veel küllalt ruumi toidumoonna mahutamiseks.

Teine kord oleks määratud roomajate ja putukate jaoks. 33.750 ruutjalga peaks jatkuma 200.000 putukale ja 1974 roomajale. Väikesed putukad ja oma kogult ka mitte suured roomajad peaksid vabalt ära mahtuma sellesse ruumi, kus igaühele oleks pinnaruumi keskmiselt 24 ruuttolli. Laealune võib hästi toidu ja vee tagavara kohaks olla. Viimane — kolmas kord jääks Noale ja ta perekonnale ühes 20.174 linnuga, kes neid lõbustavad oma lauluga.

Kui iga linnu kohta arvata 1½ ruutjalga pinnaruumi, peaks seal olema küllalt liikumise vabadust ka suuremail lindudel, kuna rõhuv osa sulgloomadest on õieti miniatüürse kehahitusega.

Nii näeme siis üllatavat tõsiasja, et laev, mis palju väikesem moodsast ookeaniaurikust, suutis vabalt ära mahutada paari igast olevusest maa peal. Noa seisukorda soodustas veel ka see asjaolu, et ta uputuspäevil ei tarvit-

senud ulualust anda vesiloomadele. Kui veel tõstaksime raskuse küsimuse üles.

Võtame esimese korra loomadega 3600 tükki, arvaksime iga looma raskuseks 100 kilogrammi (lühendatult kg), üle 6 puuda, siis saaksime 3600 × 100 = 360.000 kg. Teine kord putukaiga annaks 2000 kg, rehkendades iga putuka raskuseks 10 grammi, roomajad annaksid 3948 kg, võttes keskmiseks kaaluks 2 kg. Kolmas kord lindudega, kellede keskmiseks kaaluks 3 kg võiksime võtta, annaks 66.522 kg ja Noa oma perega annaks 640 kg, kokku teeks see 433.110 kg, tehes summat ümmarguseks saaksime 500.000 kg.

Piibel räägib, et ka Noa toidumoonna eest hoolt kandis (1. Moos. 6: 21). Täpiseid arvamiste põhjal on kindlaks tehtud, et ühenaelane loom tarvitas 8 naela toitu aastas. Kui seda arvu suurendaksime 10 peale, siis kaaluks toidu hulk 5.000.000 kg.; kui sellele teist niipalju vett juurde lisame, saaksime 10.000.000 kg. Kokku teeks see 10.500.000 kg. ehk 10.500 tonni — nii et ligi 30.000 tonni kandejõust vabaks jääks.

Kuigi seesuguse arvustuse juures nii palju tonne üle jääb, mis paneb kahtlema, nagu poleks asi korras. Väga võimalik, et loomi rohkem on ja neid ehk sel ajal veel enam oli — kuid siiski näitab ta tõsiasja, et võimalik on mahutada loomi seesugusesse laeva ja et see neid vabalt suutis kanda ja seega meile täiesti usutatav on. Aineil V. R.



Neist, kes võtavad enda elu.



„Tema annab sellele, kes väsinud rammu ja jõuetule annab ta palju jõudu...“

Jef. 40: 29—31

Praegune aeg on elustväsimuse aeg. „Wäsinud on juba meie lapsed, imedes seda endasse emapiimaga, väsinud noored elukewadel, väsinud mehed oma parimates aastates,“ ütleb keegi. See on tõsi. Tõendusiks selleks pakub elu meile igapäev. Energia puudus avaldub kõiges.

Millest on see tingitud? Milles on selle tõeline põhjus? „Ja väsitavad endid ülekohut tehes“, ütleb jumalafõna. Pätt on see us, mis meie elu feestpidi õõnestab, nii et taft ainult keft veel järele jääb. Südametühjust, mis tingitud sellest, et seal Rahumürst Jeesus aset pole saanud, püütakse waigistada lõbustustes: joominguis, pidudel jne. Kuid need hetkelised lõbustused ei suuda pakkuda hingele rahu. Suuremaks kasvab igakord tühjus hinges pärast farnaseid lõbustusi. Väsimus peegeldub silmis, olekus, tõõs.

Langes wägew Rooma riik. Wägew oli ta siis ja mõitmatu selle rahwas, kui seal veel walitses karm eluviis. Nii pea aga, kui uute maade võitmise läbi rikkus kasvas, töd ja karm eluviis kõrwale jäi, maad andes lodemale elule, algas lagunemine. Kõikfugu firkuspõidustused ja õised orgiad olid tundemärgid furmale waarumistest.

Meie rahwas on jõudnud samasele feifukorrale. Lõbustusi! — on meil noorte hüüd. Ja neid on wõimaldatud igafuguseid. Harrastatakse kehakultuuri: sporti ja muud farnasti, kuid väsinud inimkonda ei suuda see parandada.

Elustväsimuse tagajärg on enefetapmistaud. Ei lähe päewa mõdda meie kodumaal, kus pole olnud õht mõt paari enefetappe juhust. Fjegi meie koolt-noored ei jää puutumata. Raalutakse — millest see tingitud on. Prof. L. Puusepp sellekohase raamatu kirjutades toob andmeid sellest ja püüab seda kui arst lahendada. Inimföö traagika: Noorus wõiks elada, aga ei taha; wanadus tahaks elada, aga ei saa. Ja praegune Tšehho-Slowakkia prefident, fotsiaal-filosoof prof. T. Masaryk leiab, et enefetapmiste fägawamaks põhjuseks on ifeloomu nõrgenemine religiofiteedi kaotuse tagajärjel. Materialiflik ilmawaade nõuab oma ohwreid. Riifudes inimestelt Jumala on nad riifunud ka elujõu.

Minult tõstne ristiusk teeb inimesi ifeloomulifelt kindlaks, energilifteks inimesteks, kes raskustest läbi murravad ja ei wäfi.

Pätt nõrgestab ihu kui hinge poolest, halwab tahtejõu. Pätt feob inimese, teeb taft orja.

W e e l o n l o o t u s t ! Elustwäsinuile on antud tõotus: „Tema annab sellele, kes väsinud, rammu.“

Tema, inimesoo päästja, Jeesus. Milline lohutusfõnum rõhutuile ja wäsinuile: „Tulge minu juurde kõik, kes teie waewatud ja koormatud olete, ja mina tahan teile hingamist saata“, Matt. 11 : 28. On võimalik wabaneda patukoormast, mis wäsitab hinge ja rõhub alla tuues seda Kolgata risti alla ja andeksandmist wastu wõttes. Lepitatud Jumalaga — tuleb rahu hinge. „Et meie nüüd usust õigeaks oleme mõistetud, on meil r a h u Jumala juures meie Isjanda Jeesuse Kristuse läbi,“ ütleb Paulus (Room. 5 : 1). Samas tahab Jumal meie hinge taewase wäega täita. Jumalik wägi teeb tugewaks, energiliseks wäsinumatki inimest.

Tänawlaterna all, selle ähmasel walgulsel, nõjatub naisterahwa tume kogu. Ta hinges on heitlused, milles walmib otsus enese elule otja teha, et wabaneda piinawast elutühjusest. Elukarika on ta põhjani tühjendanud, andudes lõbustustele ja kaotades puhtuse. Tootatud rõõmu asemel toowad need aga rahutusi ja elutüdimust. Enam tal elust wõtta midagi pole — seepärast on ka mõtteta edasi elada.

Tänawat mööda jammub keegi õde palwekoosolekule. Jõudes mainitud naisterahwani tunneb tungi rääkida temaga. Hoolimatult wastab elustwäsinu talle, kuid wiimati sulab süda. Raafa minnes koosolekule annab ta oma wiletsa elu ja rahutu südame Isjandale ja leiab samas ka rahu. Rahuwirst Jeesus oli saanud tühjust südames täita, puhas tades wiimast paturoojusest oma werega. Elu uuendati. Kadus enesetappe mõtegi.

Kui need tuhanded elustüdinud enesetapjad oleksid otsinud rahu Jeesuselt, ei oleks nad oma elu eneselt wõtnud, waid oleksid omandanud mõtte ja jõu elamiseks.

Kui oled sinagi kõikjalt rahu otsinud ja fiiski weel rahutu oled ning elust wäsinud — tule Jeesuse juurde! See on weel su ainuke lootus.

„Aga kes Jehoomat ootawad, need saamad u u t r a m m u, ja lähewad üles tiibadega kui kotkad : nemad jooksewad ja ei tüdi mitte, nemad käiwad ja ei wäji mitte.“

See on minu Sõber.



Luba mind jutustada, kuidas ma Teda tundma õppisin :
Ma olen palju Temast kuulnud, aga ma ei pannud midagi tähele.
Tema saatis iga päew andeid ja kingitusi, aga ma ei tänanud kunagi Teda.

Tema näis tihti minu sõprust tahtwat, aga ma jäin külmaks.
ma olin koduta, ja wilets, ja näljas, ja hädas iga tund,
ja Tema pakkus mulle warju, ja kinnitust, ja rooga, ja kindlust,

Aga mina jäin fiiski tänamatuks.
Wiimati kohtas Ta mind teel, ja pisarad filmis palus Ta mind, öeldes :
„Tule ja jää Minu juurde.“

Luba mind jutustada, kuidas Ta nüüd minuga ümber käib :
Tema täidab kõik mu puudused — Ta annab mulle enam, kui julgen küsida.
Tema näeb ette ära kõik minu tarwidused — Ta käsib mind rohkem nõuda.
Tema kunagi ei tuleta mulle meelde mu minewiku tänamatuft,
Ta kunagi ei riidle minuga mu minewiku rumalufe pärast.

Luba mind edasi jutustada, mis ma Temast arwan :
Ta on nii hea, kui Ta on suur ; Tema armastus on nii põlew, kui ta on truu.
Ta on nii wabaandlik oma lubamistes, kui Ta on ustaw neid pidama.
Ta on nii kade mu armastuse peale, nagu Ta seda on teeninud.
Mina olen kõigis Tema wõlglane,
Aga Tema käsib mind ennast Oma sõberaks kutsuda.

Inglise keelest J. W.

Otsimine ja leidmine.

Invaliidi jutustus, kuidas leidis Jumala:

Lapsepõlves 12-aastaselt äratas Jumala Waim mind. Elasin maal. Tunnistasin ja palusin olles ühtlasi tegew. Linna afudes kadus kõik. Elu halwad külljed tungisid esile, mis wiimati mu mõtsid; lõpuks olin täis mees wiina- ja suitsetamisahelaiga seotud.

Tuli sõjawäeteenistus, mis ajaks oli kadunud kõik, millesse enne uskusin; lapsepõlwe-mälestused pidasin lollusteks, lapsepõlwe meeleliigutusteks. Teenisin Soome kütipolgus, kui maailmasõda puhkes; pidin kohe sõjawiisale minema.

Kennenkampfi wägedega läks tee Preijsmaa südamesse. Johannsburgi kindluse all piirati meid ümber; pääsetee oli ainult rabast läbi — nüüd tuli Jumal 20 aasta järele jälle meelde; palusin teda, töötasin, kui siit eluga pääsen, et Talle elama hakkam. Ta päästis, kuid minu töotus jäi rappa.

Wähe hiljem lamasin Augustowi metsa all lõhkewast kuulist haawatuna. Päew, õõ kadusid walus ja waewas. Tüdimuses ja walus oli mõte endale otsa teha, sest abi polnud kufagil näha.

Jäi siiski see samm tegemata — peagi olin haigemajas, kus jalg maha lõigati.

Pärast paranemist algas wana elu uuesti weel laiemal määral.

Ei uskunud enam midagi

Majas, kus elas, oli ka keegi C. E-lane, kes tihti minu suitfuga täidetud tuppast astus, lahkest ja sõbralikult kutseid ulatas. Kutseid jäid kutseteks, minu koosolekule minejat ei saanud.

Mingisugusel teel oli minu korterisse sattunud

broshüür, kus ka Jeesuse tulemisest räägiti; seda lugesid teised kõwasti ette. Kuuldes seda tõusis küsimus minus: „Kui see tõsi on, mis saab siis minust?“ Murduisin kui oks raskuse all, kange mees oli andusse waotatud — õõi nutsin.

Nüüd püüdsin suitsetamisest wabaneda, südamest paludes ja wõideldes kuni sain. Minewik aga kerkis filme ette, rahutu oli süda.

Oli kewade, kui peeti usklikkude alliantskonwarentsi (1922) — naine kutsus mind sinna; läksin, kuid tulin kohe minema, sest ei meeldinud mulle. Olin liig rahutu. Sest ajast loobusin ka wiinast.

Maikuust oktoobrini käis wõitlus rahu pärast, kuid kufagil polnud seda näha.

Nüüd käisin koosolekuid, kuid ega ma rahutusest kellelegi julgenud rääkida. Lugesin raamatuid.

Ühel laupäewa õõl lugesin jälle; jäin palwesse paludes südamest; korruga sain uskuda, paistis hinges imelik walgus, rahu woolas hinge, olin õnnelik, olin päästetud.

Õnnelik, rõõmus oli õõ.

Järgmisel päewal muretsesin piibli, mida hakkasin lugema. Palusin, kuid weel salaja. Ei keegi teadnud, et olin Jumala oma. Lähenes aastalõpp; aasta wiimaselt koosolekult koju tulles oli selge, et pean nüüd awalikkuks saama. Minu koju jõudnud tuli ütetus wõitlusega naisele:

„Aasta on uus, mees on uus; nüüd — palume seltsis,“ millele ka tegu järgnes. Nüüd tuli jõud hinge, sest olin awalikkuks saanud. Ei kestnud kaua, kui naine järele tuli, nüüd lähew elu õnnelikult Jumalaga läbi raskuste.

Jõudsin usule.

Jälgides minewiku sündmustele, milles wäljendus Jumala waikne kutse, astun kaugesse lapsepõlwe. Seal esines ta ebafelgelt, kuid arwan, et südametunnistuse kõne läbi kutsumus siiski Jumal.

Selgesti mäletan üht hommikut, mil olin 5-wõit 6-aastane. Olin ükski toas. Istusin woodi ees toolil ja mõtlesin, et pean heaks lapseks saama. Kawatsefin nüüdsest peale olla alati sõnakuulelik. Muidugi unustasin selle nagu palju muidki lubadusi lapsepõlwes.

Wanemad saatsid mind warakult kirikusse lastejumalateenistusele, kuid sellest ei ole mulle jäänud ühtki mälestust, mis oleks seotud mõne usulise elamusega. Tean ainult seda, et ootasin aega, mil juureks saan, et sinna enam minna ei pruugiks. 11-aastaselt olingi „suur“, ning enam ma ei läinud kirikusse.

Lapsepõlwe muinasjutulooridest hakkas wabanema ilm, aimasin enda ümber midagi senitundmatut ilusat, ilusat. . . Jäid mängud, nukud, tulid uued lõbud. Koolis olid meil edumeelsed õpetajad, kes püüdsid arendada kõiki laste wõimeid ka kunstialalt. Heaks abinõuks selleks pidasid nad õpilaste poolt

korraldatawaid koolipidusi. Harrastati näitemängu, laulu. Olin neid, kes peaaegu igapäew pärast tunde jäi harjutusteks kooli kodustest karistustest ja noomimistest hoolimata. Äratati meis huwi ka kirjanuse vastu. Ilmus klassi kuukiri, mille toimetajaks olin 12- ja 13-aastaselt.

Meie perekonda tuli muudatus: ema sai jumalalapseks. Wõttis ta meid mõnigi kord koosolekuile kaasa. Mu kaks wanemat õde hakkasid sagedamini käima usklikkude hulgas.

Ühel pühapäewa õhtul tulin jällegi koolipeolt. Kodus ootas ema, kuid tol korral oli ta nii murelik, ütles, et õed pole koosolekut ikka weel tagasi tulnud. Kui järgmisel hommikul ärkasin, oli imelik waikus, kõik olid küll kodus. Sain teada — õed olid annud endid eile Jumalale. Imelik salajane kartus pugew hinge, nii wõõrana esines kodu.

Kena mälestus jäi mulle järgnewast suwest. Weetsin suwe õega kufagil usklikkus perekonnas, kelle ilus maja asus mere kõrgel kaldal. Mõnikord ilusal ilmal käisime heinamaal katsumas, kuidas lähew see töö. Tol korralgi tõmbasime rehadega heinu jao poole, kui kuulsin õe ja ta sõbranna juttu:

Ainupääsmine Araratil — Kolgatal.



Ararat.

Mäed on paljusid köitnud, hulgad luuletajad on neist laulnud, paljud maalijad neid lõuendile jäädvustanud. Reisijad on vaimustatud olnud, nähes nende lumiseid tippe ja kuuldes nende salajuttu.

Piibli lehekülgedelt helgivad paljud mäetipud meile vastu, igaüks need teaksid millestki jutustada.

Paljad Siinai tipud, need jutustavad käsust ja ta armuta otsusist; Kariitsim — õnnistusest, Eeal — needmi-

sest. Neebo tipul näeb Mooses töötatud maad ja Karmeli otsas otsustatakse 450 Beeli prohveti saatust.

Esimene mägi, millest jumalaskõne meile jutustab, on Ararat.

Ararati tipul või küljel peatus maailma esimene suurim laev — Noa oma.

Peatus silmapilgul, mil hukatusveed veel ilma kartsid.

Andis tuge kehakale kujule, mis kandis väärtuslikku materjali, maakera elajaskonda.

Noal tuleb oodata, kuni alaneb vesi ja kuiva leidub, et ohverdada Jehoovale. Päästepeaigaks sai Ararat Noale ja neile, kes temaga olid.

Ararat on eeltähendus Kolgatale — mis paistab meile Uue seaduse keskpunktina. Omal ajal küll tähtsuseta mäeke, kuid praegu kuulsam kõigist.

Vana maailma kaheksa hinge leidsid päästmist Araratil — uue maailma miljonid Kolgatal.

Ümber Ararati kohas hukatusmeri, — tuhanded, miljonid olid selles endale haa leidnud, asjatuks olid katsed ja püüded end päästa jäänud. Punkt — kuhu end toetada, jäi leidmata. Üks tee oli, see oli surmatee.

Lugu on sarnane ka praegu.

Ümber Kolgata lainetab samuti kirev hukatusmeri, milles miljonid võitlust peavad, et enda hinge päästa, kuid abinõud seks liig jõuetud, et lõplikku päästmist tuua. Päästmine üksi Kolgatal.

Nii mitu, kes rutanud Kolgata mäele, on leidnud päästmise.

Kaugele merele paistab rist — mis kui ootaja isa, kellel käed laiali lahti — kutsudes kadunud lapsi — tulge mäele, siin on pääsmine.

Maailma kõrgema mäetipu „Mount Everesti“ vallutamisel on mitmed pidanud elu kaotama — kuid need, kes on Kolgata tipule tunginud, on leidnud sealt elu — igavese elu.

Ararat ja Kolgata — need jutustavad Sulle päästmisest! Kas vajad Sa seda?

V. R.

Kõnelestd nad Jeesuse jälletulemisest. „— mõib-olla ei näegi me enam sügisti, mõib-olla on see juba üsna warsti.“ Ennemgi olin kuulnud sellest, kuid mõimsalt haaras mind nüüd see mõtte. Waldas mind hingeppiin, nägin ennast lahutatuna kõigist armsaist. Oleksin tahtnud põgeneda teistest, olla ükski enda waluga; kuid ei, keegi ei tohi märgata, mis sündis minus! — Tõsine olin selle päewa, oli waewalt tahtmist teistega suplemagi minna. Shtul ei suutnud ennast enam pidada, nuukjusin enda woodis. Sde jai teada, mis sündis minus. Ei mäleta, kas palusingi, nutsin waid kaua, ning uinusin pisarais. Järgnes päikespaisteline ilm. Südamel oli imelik kergus ja rõõm. Nüüd elan ma Temale! — Ilusad olid need widedikud, mil laulsime, palusime koos.

Läks sumi. Koolt ajal kuidas imestastid nad, kui ütlesin, et ei lähe enam nendega; nad armasid mind naljatamat. Kuid ma pidasin sõna.

Mu rõõm oli siiski lühike — tulid kahtlused, mis mõitfid. Hakkasin otsima uut inimest endas, aimasin, et Jumalat — mõimast Loojat ma siiski ei tunne, et pole jõudnud kaljuni, kuidas mõin olla siis ta laps?! — Ometigi pidin ma temaga kokku jaama, sest muidu tundus elu mõttetuna. Koolis

märgati mus kaswawat kurwameelsust, eraldumist teistest, wõlbi — ta hakkab pühaks. —

Jgatsefin õieti Jumalaga kokku puutuda, kuid ma ei teadnud, kuidas pidi see sündima. Rauges tahtmine ning muutusin ükskõikseks, pealiskaudseks. Wäljelt oli kõik endine — ei läinud ma lõbustustis kaasa teistega; olin liig uhke sama teha, millest kord loobunud. Kuid kellegi pilk ei küündinud mu sifemusse. —

Mõned aastad läksid nii. 17-aastaselt kerkisid uuesti elawalt külmused Jumala kohta. Sifemine rahutus äratas mind pealiskaudsusest; muutus see ifegi hingepiinaks. Jgatsefin Jumala rahu, olin walmis lõpuni kõik Temale andma. Nägin teed, kuidas saabub see — usu läbi. — Kuid just see muutis mind õnnetuks, puudus minus usk õndsaks-tegew. Rahutus muutus wäljakannatamatuks. Tulin otsusele, et minu jaoks õnnistust ei ole, sest ma ei suuda uskuda enda päästmise. Elan kui teisedki maailmas! hliüdsin siis, — ent sedagi ma ei mõinud.

Neid uneta õõtunde, mida weetsin meeltheitel! Siis läksin tagasi piibli juurde, tahtsin täpselt nende sõnade järele teha. Lugesin kadunud pojast, kes ifa juurde tagasi läks. Tegin samuti: rääkisin palwes

Jumalale kõik oma ekstitused, patud, palusin temalt vastumõttu. Kuid Ta ei annud juud, ei pannud sõrmuse sõrme, andeksandmisõnu ei kuulnud.

Südamest hüüdsin Jumala poole, palusin väga, lugesin piiblit. Paar kuud kestis minus sarnane heitlus. Ühel talveõhtul olin jällegi kodus palves enne piiblit lugemist. Käsitasin Rooma raamatu 8. peatükki. Lõpu poole jõudes, muutusid mulle mõned sõnad enneolemata elavaks. „Jumal pole oma Pojalegi armu annud, vaid on seda meie eest ära annud“ (Room. 8 : 32). Esmest korda ilmus mulle

felles Jumala sügav armastus. Edasi — „... Jumal on see, kes õigeks teeb“ (Room. 8 : 33). Siis nägin, kuidas mõlalepitus sündis Jeesuse läbi juba ammu Kolgatal. Võlg enam ei lahutanud mind Jumalast. — Nende mõtetega läksin uuesti palwele. „Lepitatud“, kordasin ikka ja vaikne tänapalwe tõusis wabanenud südamest.

Jalge all tundus kalju, sest igavesti maksen sõna kinnitas andeksandmist Jumalalt.

Lihtsas usus Ta sõnale on möödnud mu elus juba mõni aasta. Y.

Sispaania wennad.

D. Alcofi järelle D. W.

2.

Ta ohtas. Ei ta olnud waga, Jumala meelepärane, preestrikunewäärane mees; ei, ta oli ilmalaps, hoolimata waimulikust kutsest, millele ta wabatahtlikult anduud! Demmik wanematemajaks, järeleandlik pois; eestjulistik õpilane Alkaalas, heade kommetega, terawa waimuga, ojakõnes ja waikelustes, — see kõik oli ta uhkus, — kuid kas oli see tõde? Kuidas oli maailm teda meelitanud, enam kui ta ise suutis mõista! Onu Maanueli majas maitis ta waid ilmlikke lõbusid. Wenna Juani pruudile pidi olema tema kaitstaks, — kas oli tõstnud ta alati puhta pilgu tütarlaste poole?

See seisis kõik nüüd kohutawas selguses ta ees — katmata — kätse waiwatamata kiirte all. — Araandja! — Ta hirmus. Aadlimees — Alvarez y Menaya! Häwitawalt oli mõjunud see raamat. Ta oli neetud patune! Kui kurtategia hiilis ta ringi; ei wõinud ta süüa, ei magada. Mõis olid teised nii julged, nii rahul tühjade seadustega, millised ei rahuldanud teda enam, ja milliseile ei teadnud ta ometi midagi asemel teada?

Ent ta luges jälle ja ikka jälle, juba hakkas ta terawa kibeduse järele magust tundma. Ei rужunud enam kätse wõim, nüüd leidis ta lepitawa, õnnestawa wäe Jumala armustuses. Jah, nüüd hakkas ta waest eesliajajat mõistma, kes oli tõesti wõrratu rikas lõppemat warandusest! Ka temale awanesid nad nüüd hiilguks ja täiuses ja igatsufega sirutas ta käe nende järele; — kas omandab ta nad kunagi? Sest ta teadis, et nende hind on patuse loomuse täielik äraandmine, ja nende lõplik omandamine põhjeneb selgel armul.

Aadlimees ei wõinud lahkuda enam wäikest pruunilt raamatust; nii kui upuja haarab õlefõrre, nii hoidis tema kinni aulijest troostiwast sõnumit, mis oli temalegi, ehk ta küll oli käinud omadiguses ja uhkuses pimedaid patuteid. Onu majas salis ta onupoegade lastlikult lõbuelu ja neelas wiisjaka kannatlikkusega mõnegi karmi, haawawa sõna; nii oli ju hästikaswatatud aadlimehe kohus. Kas oli see armastus, mis kannab kõik, mis andestab kõik? — Nüüd kahetses ta neid, waeleid, kel ei olnud tulewikulootust, kel oli waid toores meelke lõbu ja — hirmud teiselpool handa; nüüd oleks ta suutnud neile armastuses andeks sõna, nende päästmise pärast paluda!

Tagajäwaade endisje ellu äratas mälestuses kuulsa frah Konstantiino kõned, tuli

meelde ka suur tähelepanelik kogudus: ei onupojad Maanuel ja Baltasar, kergemeelised elumehed, ei jumalapikaja halwatud Gonjalvo, ei ka ebedaw daamid, teda huiwitas uus mantel enam kui fraetri kaasa-kiutawad kõned; ei ka donna Beatrid, ta wenna pruut, kelle silmaring weel wäike, ei, — ta meelde tuli ojava arsti don Lojaada tark nägu, Luis d'Albrezo, palwe- raamatu maalija, pitfikaupeleja Medel d' Espinoosa, walgejuukseline doktor don Garzias Arias, õpetlane Kristobal d'Arellano, siis weel Juan Gonzalez, Hispaania salajae kristlastekoguduse tähtsam liige, ja Fernando de San Juan, Sevilla kollegiumi magister. Ka naissi oli selle, teistiguseid kui ta harjunud nägema, naissi, kelle tõsiseilt silmilt paistis selge, puhast sära, kelles elasid puhtad mõtted, — jälle nägi ta neid enese ees: seal oli Maria de Bohorques, donna Maria de Cornel, donna de Birvez, donna Jhabella de Baena, kes mõistis enda ümber waimulikeid tähtsaid isikuid koguda. Kõik need olid südamega kuulunud ja pärelid kogunud, mille hiilgus ei kao iial, kuna tema, waimurikas dialektik, kofutas waid oma kõrwa imelikult sügawail ettekanbel; nende tuum jäi talle wõõrats!

Nüüd tundis ta: nad kõik olid salaja ühendatud koguduse liikmed, Kristuse teenrid, kes nõudsid jumalariiki, mitte jurnud tombeis, waid elawas sõnas. Tema ei olnud wäärt nende kingapaelu päästma, ta seisis kui kerjus wäljas wärawa ees, tänu- lik raajukeste eest, mis said talle ojaks tunninga lauak. Ikka oli ta Jhabella de Baena, hästi haritud naissi, austanud, nüüd aga tunnistas ta alanduses: see naine andis oma maja Jssandale templiks, hoolimata ähwardawast hädaohust, mille wõis talle ainus mõtlemata sõna tuua!

Weel ei teadnud Don Karlos, kuidas pidi ta seadma oma tulewase elu. Nüüd näis talle wõimatu jaada preestriks, sest kuidas wõis ta õpetada, kui ei räägiks ta jellest, mis täitis ta südame õnne ja õnd- lusega? — Kuidas wõis ta preestrikunbe kanda, tema, kelle mõistus ja süda ütlesid, et ta oli — fetser?!

Ja ometi ta ei leinanud; midagi ar- mast purunes ta käes, — armsama, kallima sai ta aiemees; warjud taganesid elustawa walguse ees, milleks siis tarta! Küll Jumal muretses! See oli troost, mille leidis ta ikka jälle rikkast röömuallikast.

Rõõm, mis täitis hinge, otis wäljen-

dumist. Saks pakkus aga wainne maaelu wähe wõimalusi. Seda lahtem oli ta oma lähima ümbruse wastu; olid ju Dolores ja Diego ta üsiklase lapsepõlwe truud hoolkajad.

Oleks nüüd weel kohal frah Sebastian, ta esimene õpetaja, — kuidas tahaks ta kaherõdse armastuse ja tänumeelega ta kannatlikkuse, hoole ja truuduse tajuda! Seisis ta isa toas ja waatles afnal salajapärast kirja, siis põles ta süda, sest sõnad: „El dorado yo hé trovato!“ leidsid tas nüüd elawa wastukõla. Nüüd tundis ta selle õige doraado, — kas ehk leidsid nad mõlemad, isa ja poeg, sama kallamaa, mitte muinasloomlike õnnejaare, waid Jumala rahu?

Ah, oleks ta enam wanemaist teadnud, nende elust, nende usust, oludest, mis riis- sid nende suure waranduse, nii et kuul- sale nimele jäi waid waejus teefeltiilijets! See pidi küll pime, raste saatuse olema, — ja jälle kerkis küsimus: Kas oli isa tõesti jurnud, kas oli ta töötatud kallamaale läinud, wõi hirmuwarin käis taft üle, — maine wõim oli toledam, tühakorda hirm- jam walwaimast jurnast! —

Enne waatasid Don Juan ja Don Kar- los põlgulega harimata külapreestri peale, sügaw lõhe lahutas neid sest lihtlast mehest; nad salisid küll, et Dolores wiis „oma hingeõnnistule pärast“ mõniford maitswa roa preestri majja, kuid lossi ei kutsutud preester kunagi.

Nüüd tundis Jumala armust õnne- tatu tarwidust oma rikkust teistega jagada. Ei olnud ühtki, kes oli wäiksem temast, Jssandas ja õnnistegijas olid kõik ühe- diguslikud, kõik terwitatud ilamajas. Kas ei saanud ta juft lihtlast mehelt kallima waranduse? — Nii otustas ta ise Do- mase lõunale paluda, tahtes kofutada ta ihu ja waimu. Preestri ole see suur auawaldus; ühele kufiele wõifid teised jäg- neda, ja kahtlemata pakuti paremat kui ta oma laual!

Wiisakas aadlimees püüdis oma küla- lises äratada huwi waimlikkusele, kuid ei leidnud wastukaja. Ta teadis, et peab ettewaalikut talitama. Nii tahtis ta küla waeste ja haigete kaudu sibile jõuda, ta nimetas nad kõik nimepidi, tundis nende haigusi, tõesti, paremini kui hingefarjane, ent see ei seganud weel wiimast...

Lõpuks küsis Don Karlos ofte kui prees- ter preestrit, kas jundab isa Toomas püha usumüsteeriumide talitufel jagamata mõt- ted asjale koondada?

Küalaline ehmus; kas pidi see waimu- likku juurduft tähendama? Kas tahtis

noor õpetlane oma wärste tarkusega küla-
preestrit häbistada? „Olen waid patune
inimene“, sojistas ta, „kuid täidan truult
oma kohust püha kiriku wastu.“

Nüüd hakkas Karlos tarwiliku ettewa-
tusega ja ometi südamliku soojusega Ju-
mala armastusest ja Poja lunastamisest
rääkima, ta rõhutas armastusõpetust, mis
on taewafõrgusel kõluis, ja mis peab ini-
meste tööd puhastama, sellesse imbuma,
muidu ei sünni midagi tõst, jäädwat, —
ei leidnud see mõistmist teises.

Karlos ise tundis end selle kõneluse jä-
rele wabana, julgena. Wiimased loorid
langesid ta ees, nii ei mõitnud ta iegi,
kuidas wõis ta enne pimedana Jumala
tõstiasust mõelduda. Nii palju särawat,
soojendawat, pimedust peletawat taewawal-
gust tungis talle, et ta teistelegi tahtis
ilmad awada. Külapreestril woolas higi
otjaesifelt: ta ei suutnud jälgida; nii ei
õpitud enne, olid waid täpded lähifeseid ees-
kirjad, wormid, milliseid tuli meeles pi-
dada, — jah, see oli uus aeg, kartetaw
teadushimu, nooruse wägiwald taewa peale,
peaegu — kui — fetterus! —

Ta pühkis higi ja ütles lähidalt: „Muidugi
— muidugi, fennor! — Wäga dieti
deldud; — püha Augustinuuse sõnad, kui
ei eksi ma...“ Siis kogelbas ta alandliku
tänu sõna ja põgenes. „Mine-tea neid pe-
neid aadlimehi ja terawmõttelisi õpetlasi!
Nende teeled on libedad kui siid, ja ometi
on — wõib-olla iga sõna linguts meie,
waestele külapreestrite!“

Pettumult jäi Don Karlos losji. See
ei olnud midagi; rumalus, harjumus, lais-
kus, wälised fombed panid wastu. Kuid
kas ei külwanud ta Dniistegija head see-
met, mis langes tee äärde ja tallati? —

Jälle wõttis Don Karlos oma kallid
waranduse. Kõik, mis oli enne mõistmata,
mis ei ühinenud jeniise usudõpetusega, selle
mõistis ta nüüd sõna sõnalt, ja mida sa-
gedamini ta luges tahtsais peatükke uusi
testamendi, seda selgemaks, tuumakamaks
ja kandwamaks muutusid nad. Kui waene
oli ta olnud, kui rita oli ta nüüd! Ah,
saaks ta Juan Rodriigo, ta armastatud
wend . . .

Jumalal pole ükski asi wõimatu, ka
jelles wõisid nad weel ühels saada nagu
lapsepõlmes!

Ta pööris Doloresi poole, selle lemmik
ta ifka olnud. Waifsel õhtutunnil luges
ta talle wäitefist pruunifst raamatust kohti,
mis pidid teba kõitma ja kojutama, ja
sageli nägi ta piaraid Doloresi trundes sil-
mis. Healmeel wõttis ta oma ifanda
lahkuse wastu; see oli hea raamat, mis
sisaldas palju troosti, — ka äratas ta
waifsel tundidel wanu, ammumaetud mä-
lestusi: kas ei olnud ju kord nii — pal-
jude, paljude aastate eest?! Sägaw ohe,
peaegu die tõusis ta riinust.

„Dolores“ — Don Karlos palus tafa
ja südamlikult, „jutusta mulle emast, teba
ma pole ial tunnud; walus on wanemate
armastujeta illes kaswada.“

„Wanemate õnnistust hingab teie peal,
fennor, ja fennor Juani peal. Teie ema,
ilusaim, parim naine ilma, farnanes teie.
Kui ojat, kui tark oli ta, targem kui kõik
teifed naised, teba ma näinud, ainult —
Truu teenija nagu ei tahtnud rääkida,
mida mõtles salajas.“

„Minult?“

„Andke andeks teadmata naisele, fennor,
— wagam, õigem, õhwrimeelsem ja parem
polnud küll ükski teine, kuid ma mõtlesin
mõnikord, ta oleks wõinud pühitietud kü-
nalde ja suurte kingitustega püha jumala-
ema oma taluks wõita. Ma ei taha mi-
dagi oma anustatud käskija teguwõis laita,
— ma waid mõtlesin sageli neil kurwil,
waifsel aastail, ehk oleks raste õnnetus
tulemata jäänud, kui oleks püha jumala-
ema . . .“

„Milline õnnetus, Dolores? — Sa rää-
gid mõistatustes!“ Põnewas ootuses waa-
tasid noormehe suured, hirmunud silmad.

Wana teenija ehmus. „Need jutukad
wanad“, kogelbas ta tõustes, „andestage,
fennor, ma tean waewalt, mis räägin!“
Ukse juures seisatus ta ja ütles, kui tahaks
kustutada oma mõtlemata sõnade mõju:
„Kas surm, lahkumine, waranduskaotus
pole õnnetus?“

Ta sammud kaugenesid, sügawais mõt-
teis jäi Don Karlos istuma.

Süg wähe wälispidist madonnateenis-
tust? — Õnnetaw lootus liitus ta süda-
mes; kas oli ka ema „kullamaa“ leidnud?

III.

„Ma pean — ma pean teadma enam!“

Nende sõnadega kargas Don Karlos
ajemelt, kui tungis tuppä esimene koibu-
kuma. Dõ oli ta mõtteis weetud. Us-
jata! Ta ei olnud omi wanemaid ial tun-
nud, pea midagi neift kuulnud; ei oleks
imelik kirja ajal, poleks poisid mõeldudki
palju ifa peale.

Nüüd aga helises feel ja ei waifinud
kunagi. Miks selline teadmatust? Juba
nihtus loor wähe, juba tungis nõrk walgu-
suga pimedasse, ja ta ei tahtnud puhata
enne, kui teab kõif.

Kui teenija tõi hommikueine ja ruttu
tahtis jälle minna, astus Don Karlos ta
ette.

„Mitte nii, Dolores; ja wõlgneb mulle
weel parima. Mis sai mu ifast; saatis
ta mingi teate kaugelt maalt?“

Wari naine näol lastis selle weel mureli-
kumana paista. „Arge küsige, fennor, laske
mõõdunud ajad puhata! — Mida peafin
ma teadma siin Sierra Moreena üfifiduses?“

„Nii ei usu ja ta surma? — Dõ räägi,
Dolores, teadmatust piinab mind!“

Pisarateta nuukumine pani waga tee-
nija leha wariema. „Kas mina siis tean?
Sageli saatis kuningas teie ifa kaugele
maale, ja sealt tuli ta ifka suure palga ja
auga. Wiimane kutse lastis sama oletada,
seft röömjalt lahkus ta lossiwärawas nai-
seft ja lapseft. Wõne nädala pärast ilmu-
sid kaks dominikaanimunka ja soowifid teie
emaga rääkida. Sõnum pidi kojutaw olema,
seft südantõhestawa kiljatusega langes maha
donna Alvarez. Ma ruttasin oma pere-
naise juurde. Mungad lahkusid, surm ja
kurbus jäid majja: teie sünnitund oli teie
ema surmatund, fennor; palawiku mõjul
rääkis ta segaseid sõnu, ka paluwõnu ja
lahkus mu kätes. Nii tuli needmine sellele
majale, — ja waejus ja üfifidus oli teie
oia.“

Noormehe nägu oli pisarateft niisuta-
tud, mitte maise waranduse pärast, — seda
ei tunnud ta.

„Waene, kallid ema! — Ja mu ifa,
Dolores, — on ta tõesti surmud?“

„Nii tõesti kui ial talt pole sõnumit
tulnud! — Ja nüüd aitab seft, fennor Don
Karlos, tunled käiwad oma teed, ja ükski
woolaw weji ei pööra tagasi; — mis ai-
tab kõif mõtlemine ja puurimine?“

Truu teenija lahkus ruumist, waewalt
pani Don Karlos seda tähele.

Jah, mis aitab mõtlemine ja puurimine
ja ometi, kes wõis tahtsada neid wanu,
ifka uusi, tungiwaid küsimusi?

Wanemateta! — Ta teadis seda ju
ammu, ehk see küll ei annud nii waga end
tunda. Saladuslik firi harjutas poiste
fantaafiat, tema küljes rippufid nende hül-
gawad tulewikuplaanid. Kuidas otfida ifa,
nad ei teadnud; ükskõik, nad leiawad ta
ometi!

Siin ehk seal, seda teadis Karlos nii
kindlasti, ja ta süda paisus rõõmuse. Siis
aga tabafid teba waga katolilise hirmsad
kahtlused. Seal? — Hirmuäratawalt tõu-
sifst puhastustuli ta ette: langes ifa tõesti
wõitluses paganatega, nii kui heldi poistele,
ifis — läts ta igawiku püha kiriku armu-
walendita ja — igawene hufatus oli ta
oia! — Siin aga? — Selle lootuse, mille
wastu rääkis ta Dolores, pidi ta lõpli-
kult matma.

Surmahirmus heitis ta põlwili ja pa-
lus selle hingemõistuse pärast, teba ta ei
tunnud ja kes oli talle ometi nii kallid.
Selle südamliku palwe ajal hiilis uus kaht-
lus ta hinge: Kuidas — kas wõis see hea
ja armulise Jumala tahtmine olla usfififfe
kristlasi, tõstifid jumalaotfifijaid sellise wea
pärast karistada tulega, mis ei kusta?

Rahutult tõusis ta. See mõte oli patt,
oli jaatana kufatus! Kas ta efsis ju õiget
teelt, — lasus maja needmine ka tema peal?

Kiirel sammul käis ta toas edasi-ta-
gasi; kes wabastab ta waele, patuse südame
kahtlustest?

Jälle istus ta ja mõtles. Ta mõtlemi-
ses wilunud waim waevas end küsimustega,
mis ei olnud weel seni ta rahu rikkunud.
Wiimaks heitis ta ajemele, üts tund rahu-
likku und toob ta ehmunud hingele jälle
tasataalu. Usjata! Uni põgenes ta laugelt.

Ufifi kargas ta üles. Kus wõis ta mu-
jal nõu ja troosti leida kui Juliaano Her-
nandez'i raamatus?

Tund mõõdus tunni järele, ja weel
ifka istus ta pruuni raamatu ees, mis kõi-
tis ta täitis ta imestusega, salajase kar-
tusega.

Ent ei olnud wastust ta küsimustele!
Wõi fiisti? — Apostilid ja ewangelistid ei
rääkinud katoliku kiriku seadustest, — oli
ehk see waifimine talle parim wastus?

Ei sõnagi neifti kumardamifist, luge-
mata pühade anustamifist terwes raamatus!
Ei ainufiki filpi puhastustest! Ei midagi
tegedest, mis tajutakse teinepool hauda, —
omaõigule ehitus warifses jumaliku walgu-
se ees!

Ta oli hingepõhjani tabatud; tal wõeti
tugi käest. Ta seifis nagu musta, haigu-
tawa turistiku ees täis hirmsaid hädaohte;
wõi jälle mäsfjawas meres ümbritsetud wa-
hutawafst laineift kaljul, toeta, päästeabi-
nõuta!

(Järgneb.)

Kristlik müstika / K. L. Marley.

2

Tõepoolest peadpöörilaw kõrge on eesmärk, mis on endale seadnud kristlik müstika. Väriseva imetlusega jälgime nende laiativuliste kotkaste lennule sinisesse igavikkudesse uppuvaile kõrgustele. Tihti on need hõljumised hinge kuristikude üle ehmatavad, kuid nende inimeste julgus ja tõsidus sunnivad meid austavalt neist kõnelema ning kõrgelt neist mõtlema. Need, kes sammuvad teed sisemisest ja püüavad viimast võimalikku, ei kuulu hallide nähtavate vangide hulka.

Ei võinudki olla teisiti, nii sügavad elamusel hingevaldkonnas, kui tegid müstikud, süvendasid ja rikastasid keelt. Pildirikas, salapärane ja uue-mõisteline on nende keel. See on uus hingekeel, mida mõistab üksnes sugulane hing. Nagu tundmatuks ja küünimatuks jäi enamusele nende tee, on nende väljendusviis paljudele segadustele uuri-jate seas põhjuseks olnud. Liig inimlikult ja äri-päevaselt on paljud tunginud müstikute hingelinna. Pettunult, tühiste kätega tulid nad tagasi. Tundmatuks jäi neile salasõna, mis oleks avanud aulise hingelinna väravad. Seega tulevad seletada need alahindavad kirjutused nende sulest. Et mõista müstikat, peab endal müstiline hing olema.

Tõesti aukartust äratavad on need keskaja lihasurnud kõhnad müstikud, kellede silmisse on koondunud hing. Ei vaiki nad mitte, kui praktiline eluimene, kes oma kitsad huuled suleb vaikimiseks, sest et tal paljude tulutoovate asjade üle on mõelda. Ah ei, müstikut ei huvita põrmugi maailma töö ja edu, temale on see palju enam hingenoõriv, elukurnav ja ebatõeline. Rahuliselt laseb ta käed rüppe langeda, sest meie kätetöö ei saada hingelinnas korda ühtki. Tema jaoks ei ole seda, mis moodustab ilmameelse inimese huviala. Tema elab vaimulises, kõrgemas õhkkonnas ja hindab elu ja nähtusi sisemiste igaveste väärtuste järele. Mõtlemissel tõsidus on see, mis müstikut vaikivasse üksildusse mähib ja meist tihti ligipääsmata kaugusse nihutab. Meie aimame, enam, kui mõistame, nende võrratu üleolu meist, ehk küll see õhkkond, kus nad elavad ja liiguvad, meile tundub liig õre ja külm. Meie oruelanikud ei ole harjunud jaise üksildusega vaikival kõrgustel, kus vaikus jutustab ja süda räägib.

Siin, kus meist on jäänud maha palju, täidab meie mõtlemissel ja tahtmissel veel üksnes üks, kelles kõik koos — Jumal. Juurelda ja mõista tahab müstik seda, millest möödub kogu maailm. Mõista püüab ta mõistmatut, milleni ei küüni üksi harilik mõtlemine. Taibata, läbi elada tahab ta vii-

mast, mis kõige olemise ja ta enese hinge viimane põhiolemine. Vaimu oma üle ja vaimu oma ees tahab ta mõista ja haarata. Elada ja hingata tahab ses, mis üle iga mõistuse. Kui veetilgake tahab ta langeda igavese Jumala otsatusse olemisse nagu merre, kustuda ihkab ta Jumala päikes-südamesse, et ühtki piiri ei ole enam tema ja ta Issanda vahel. Kes veel midagi ihkab Jumala kõrval, see ei nõua andjat ennast, vaid andi ja on müstiku arvates alles arengu madalal astmel.

Ja suurelt ja kõrgelt mõtleb müstik Jumalast. Terstegen ütleb: „Jumal, keda me mõistame, ei ole Jumal.“ Teda omale ette kujutada me ei suuda.

Elab ta ju ligipääsmata igaveses valguses ja on omas igaveses olemises meile mõistmata. Tauler ütleb: „Jumal on tabamata meeltele ja omas sügavamas olemises meile täiesti mõistmata.“ Teda ei ole ükski näinud ega võigi näha. Kõik, mis meie temast teame, on meile ilmutanud „sõna“ — Poeg. Jumalat võib läbi elada, aga mitte seletada. See seisukoht oli uus ja omapärane ajal, kus usust järelejäanud olid ägedamad ja tihti verised võitlused „õige“ ja „puhta õpetuse pärast.“ Nagu värsket vaimutuul Taabori kõrgustelt käis müstiline elamusliikumine läbi maade värskendades ja elustades. Selleni oli neid viinud sügav õiglane mõtlemine.

Ja armastatud käsitlusaine on müstikuile salapärane „sõna“, loogos, mis algmises olnud Jumala juures ja kes meile on ilmutanud Jumalat. Ja kauge ligipääsmata Jumal saab müstikule lähedaks. Scotus Erigena hüüab: „See aga, mis meie hingepõhjas meile kõige lähem, mis meiega end täiesti on ühendanud — Jumal.“ Läbi alateadvuse astub hing kõige olemise, ka enese põhiolemiseni ja see on Jumal. „Temas liigume ja oleme meie.“ Seda läbi elada ihkab kuumalt müstiku süda. See on ka ühtlasi mõte, mis enam kui ükski teine on arusaamatust sünnitanud. Sügavaist usklikest müstikuist on siin tehtud paganlikud panteistid, mis täiesti võõras on müstikule. Öndsat ühtesulamist Jumalaga ihkab müstik, aga mitte paganlikku panteismi.

Ei olnud need mõttekäigud müstikuile mitte viljatud, eluvõõrad targutamised, vaid hingevajadusest võrsunud selgused. Ega ole teada meil peenemaid hingetundjaid psühholooge, kui on müstikud. Nemad on teinud sügavaid läbielamusi ja on meile valgustanud hingeteed läbi sügavamate sügavuste. Neil on meile veel tänapäev oelda palju. (Järgneb.)

Wäljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Wastutaw toimetaja: W. Rakles. Toimetuse aadress: Tallinna, Iisraeli t. nr. 12—6.

„NOORTE ELU“

tellimisi võtavad vastu:

Antslas — A. Nahksepp.
 Haapsalus — M. Tohver. Endla 8-a.
 Hageris — Welk.
 Järva-Jaanis — M. Müller.
 Keilas — M. Maasing. Kauplus „Usaldus“.
 Kloostres — Määra — Kr. Neidorf.
 Kodasool — Weder.
 Koerus — Aunbaum.
 Kohtlas — Kriiwelgott.
 Kolga — Loksa — E. Rumberg.
 Kosel — A. Roosiman.
 Kuressaares — kauplus „Sõber“.
 Kõrgessaares — S. Ula. Paopa külas.
 Kärddlas — Liitman.
 Lehtses — Mery Ots.
 Martnas — J. Kõrgesaar. Lähtru wald.
 Narwas — J. Wink. Westerwalli 16—27.
 Noarootsis — E. Tannebaum. Kiriku mõis.
 Paides — H. Siiberg. Pärnu maantee 45.
 Pärnus — M. Wilgats. S. Sepa 12.
 Rahklas — E. Roosmann.
 Rakweres — A. Kulli. Pikk 32.
 Raplas — Sikeldi — A. Eichental.
 Reekülas — Rüütelmann.
 Ristil — A. Remberg. Postkontor.
 Ruilas — Kokmardi.
 Sargweres — Teder.
 Tallinnas — „Seltsimees“. S. Tartu 51.
 „ A. Uuemõis. Waestekooli 21—2.
 „ L. Hammer. Luise 11.
 „ K. Paju. Allika 5—13.
 Tapal — P. Winter. Põllu 8.
 Tartus — A. Darsing. Tähtwene 35.
 „ — A. Sink. Raekoja 19.
 Tarwastus — Sepp.
 Triigi-Narakal — Green ja Mäe.
 Tõrwas — J. Raudsep.
 Türil — Lätt.
 Waiwaras — Mägi.
 Walgas — A. Hiire. Moskwa 31—3.
 Wiimsis — W. Wiik. Rummuküla, Liiwa talu.
 Wiru-Jakobis — J. Kello.
 Wõhmas — A. Sink. Soomewere Hiie.
 Wõsul — M. Waller.

Kui talitusest otsekohe tellida, siis saata oma aadress ja raha järgmisel aadressil: Tallinna — Postkast nr. 284.

Parim kingitus

on piibel, mida võib annetada noorele kui wanale ja mis nüüd eriliselt võimaldatud wast ilmunud wäitese taskupiibli kaudu. Saadawal Briti- ja Wäljamaa Piibliseltsilt Rataskaewu tän. 4, Tallinnas ja Kroomuaia tän. 11, Tartus.

Teen iga- juguifeid **kellasepatöid.**

Tellimised palun ära anda: Tallinnas, Willardi tänaw nr. 3—10 (hoowis).

Terwitades w. **G. Henny.**

Wajatakse usklikku sulast.

Lähemaid teateid saab w. August Raimält.

Wihula, w. Anikwere asundus
 Rakwere kaudu.

Neljanda C. E. waimulikku konwe- rentsi kawa.

Haapsalus ülestõusmispihil.

Üldteem: Kristus ajas ja igawikkus.

I pühha.

Teemikõned:

enne lõunat: Kristus noorte seas
 Kristus patuste seas
 Kristus haigete seas.

pärast lõunat: P. Singi ettekanne: C. E. põhimõtteid
 praktiseerides.

õhtul: äratuskoosolek.

II pühha

enne lõunat: Kristus omaste seas
 Kristus wastaste seas
 Kristus õndjate seas.

pärast lõunat: Pühitus- ja palwekoosolek.

õhtul: äratuskoosolek.

III pühha.

enne lõunat: Liidu aasta koosolek.

pärast lõunat: Pühapäewakooli proowitund.

õhtul: äratuskoosolek.

Waimulikud koosolekud peetakse

Tallinnas: Allika t. 5 teisipäew noorte f. kell 7 p.l.
 „ „ „ pühapäew kell 5 p.l.
 „ W. Kompassi t. 14 teisipäew noorte f. kell 7 p.l.
 „ „ „ pühapäew kell 5 p.l.
 „ Luise t. 11 reede noorte f. kell 7 p.l.
 „ „ „ pühapäew kell 5 p.l.
 Rakweres: Pikk t. 36 pühapäew kell 4 p.l.
 Noarootsis: Kuitumõisas esmaspäew kell 6 p.l.
 tütarlaste piiblitund.
 Haapsalus: Endla t. 13 neljap. noorte f. kell 1/2 8 p.l.
 Antslas: Soo t. 9 pühapäew kell 5 p.l.
 Narwas: Westerwalli 16—27 neljapäew kell 8 p.l.
 „ „ „ pühapäew kell 7 p.l.
 „ „ „ noorjootsufekoosolek kord kuus eriruumis.
 W. Arukülas: palwelas neljapäew kell 7 p.l.
 Ruilas: Kokmardil iga kuu wiimasel pühäl kell 7 p.l.
 Paides: Pärnu t. 45 kuu teisel pühäl kell 6 p.l.
 „ „ „ muul pühil piiblitund kell 5 p.l.
 Tartus: Raekoja t. 19 reede noorte f. kell 7 p.l.
 „ „ „ pühapäew kell 4 p.l.
 Tõrwas: Turu t. 4 pühapäew kell 4 p.l.

Üldnaistekoosolekud peetakse Tallinnas igas kuus
 1 kord.

1. märtsil 1927 a. on koosolek Tallinnas „Sinise
 Risti“ ruumes Luise tn. 11 kell 7 õ.

Kõik naised ja neiu on teretulemast!